трансформација" и пројекат "Open Data"), имплементирани уз помоћ УНДП-а и Канцеларије за информационе технологије и електронску управу Владе РС, и 3) Управљачки фонд (MF), којим управља конзорцијум под вођством PricewaterhouseCoopers (PwC), а укључује техничку помоћ за пројекте развијене у сарадњи са државним институцијама.

Швајцарска Конфедерација

Држава Швајцарска присутна је у Србији од 1991. године. До сада, финансијска подршка износи 350 милиона евра. Влада Швајцарске Конфедерације у свом саставу има две институције које су надлежне за развојну помоћ. Швајцарска агенција за развој и сарадњу (СДЦ, енгл. *Swiss Development Agency, SDC*) налази се при швајцарском Министарству спољних послова и задужена је за развојну помоћ која се односи на подршку пројектима подизања капацитета, техничке помоћи, односно тзв. „soft" пројеката који за циљ имају реформу административног и општег друштвеног система. Државни секретаријат за економску послове (SECO, енгл. *State Secretariat for Economic Affairs SECO*), швајцарског Министарства економије надлежан је за развојне пројекте који су искључиво инфраструктурног карактера.

Нова Стратегија за период 2018-2021 усмерена је на области управљања, економског развоја и одрживих извора енергије. Швајцарска је определила 95 милиона евра, што је за 10 % више у односу на претходни стратешки период:

- У области управљања подршка у износу од 36 милиона евра биће пружена законодавству на републичком и локалном нивоу у циљу јачања позиције представничких тела, као и њихове надзорне улоге. Пажња ће бити усмерена на капацитете локалних самоуправа у управљању јавним финансијама како би се побољшао укупан квалитет услуга према грађанима и пословном сектору. Подршка цивилном друштву ће имати јачу улогу са циљем оснаживања веза између организација цивилног друштва и грађана како би се повећало њихово учешће и осигурао глас у процесу доношења одлука;
- У области економског развоја и запошљавања подршка у износу од 45 милиона евра намењена је побољшању макроекономског оквира, пословног окружења и инклузивних политика за превазилажење неједнакости. Пажња ће бити усмерена на локални економски развој, промоцију трговине, запошљавање младих, дуално образовање и развој приватног сектора у циљу одрживог развоја и квалитетног запошљавања, посебно у руралним срединама;
- У области самоодрживе енергије и отпорних градова подршка у износу од 14 милиона евра намењена је јачању експлоатације обновљивих извора енергије, примени мера енергетске ефикасности и јачању капацитета за управљање и планирање инфраструктурних активности. Додатно, подршка у овој области биће проширена на активности које ће допринети развоју самоодрживих градова, а у циљу достизања националних циљева енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. Швајцарска је пружила подршку у јачању капацитета за управљање миграцијама, побољшању капацитета за пријем, регистрацију тражилаца азила и одобравање иновативног стамбеног модела за мигранте на територији Србије у износу од 2 милиона евра.

Организација HELVETAS Swiss Intercooperation[293] спроводи у Србији "Social Sciences for a better society'', ''Act for a Stronger Civil Society'', ''Building Economies Where All Can Prosper'' пројекте. HELVETAS и Транспарентност Србија су 2023. године објавили резултате истраживања "Локални индекс партиципативности" (ЛИПА)[294] где се истиче да грађани Србије нису довољно укључени у поступак доношења одлука, прописа, одлука о трошењу новца из локалних буџета, у јавне расправе и друге механизме функционисања ЈЛС. Овај индекс разврстава општине и градове у шест кластера. Ниједна од 44 локалне самоуправе у Србији, обухваћене истраживањем, није у рангу највишег кластера, тзв. „пуне партиципације", а просечна оцена, односно просечан ниво индекса партиципативности у српским општинама износи само 26,4 одсто што је у рангу „основне партиципације". Према резултатима ЛИПА истраживања, само једна ЈЛСа има „висок" ниво партиципације (изнад 60 одсто) – и то је град Ужице. ЛИПА резултат од 30 одсто до 45 одсто (умерени ниво партиципације) има 14 ЈЛС, међу којима су најбоље Велико Градиште и Сомбор. Просечан индекс од 26,4 одсто, што је у рангу „основне партиципације" има скоро половина ЈЛС (њих 20), а мање од 15 одсто (низак ниво партиципације) има девет општина.

5.

На основу члана 2. став 1. тачка 1), члана 10. став 2. тачка 2) и члана 38. став 3. Закона о планском систему Републике Србије (,,Службени гласник Републике Србије", број 30/2018) и члана

[293] https://www.helvetas.org/en/eastern-europe/what-we-do/where-we-work/partner-countries/serbia

[294] https://n1info.rs/biznis/istrazivanje-gradjani-nedovoljno-ukljuceni-u-odluke-o-trosenju-novca-na-lokalu/

37. став 1. тачка 7) Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша", број 88/2008, 143/2016 и 18/2019),

Скупштина Града Ниша на седници одржаној дана 25.04.2024.године, доноси

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2026. ГОДИНЕ СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ЊЕГОВО СПРОВОЂЕЊЕ

Члан 1.

Усваја се Програм запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење.

Члан 2.

Текст Програма запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење саставни је део ове одлуке.

Члан 3.

Ову одлуку објавити у Службеном листу Града Ниша.

Број: 06-408/2024-13-02
Датум: 25.04.2024. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК
доц. др Бобан Ђунић, с.р.

П р о г р а м
запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење

УВОД

Програм запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење (у даљем тексту: Програм) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на територији града, којим се дефинишу приоритети и циљеви политике запошљавања и утврђују мере које ће се реализовати у наредном трогодишњем периоду, а све у циљу повећања запослености. Овај Програм према Закону о планском систему РС[1][295] представља документ јавне политике и поред његове усаглашености са истим мора бити усаглашен и са Планом развоја града Ниша за период од 2021. до 2027. године, Акционим планом за период од 2024. до 2026. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, као и самом Стратегијом запошљавања.

Иначе, ефикасан механизам имплементације Стратегије запошљавања подразумева укљученост релевантних ресорних министарстава, других органа, организација и агенција које су одговорне за имплементацију стратешких праваца, мера и активности које предвиђа Стратегија запошљавања, као и локалних самоуправа које имају улогу да идентификују проблеме и формулишу мере на локалном нивоу, израђују локалне планове запошљавања кроз операционализацију Стратегије запошљавања и њеног акционог плана запошљавања, мобилишу локалне и регионалне ресурсе и стварају повољне услове за примену мера активне политике запошљавања.

У претходном трогодишњем периоду од 2021. до 2023. године Град Ниш је својим буџетом определио 70 милиона динара за све три године, при чему су по модалитету суфинансирања реализоване следеће мере:

- Приправништво за незапослене са средњим образовањем,
- Стручна пракса,
- Субвенције за самозапошљавање,
- Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима,
- Јавни радови за особе са инвалидитетом.

Иначе, 2021. године је Град Ниш имао највећи буџет за мере активне политике запошљавања, при чему су све наведене мере и реализоване у тој години, док су у осталим годинама са нешто мањим буџетима спроведен неке од тих мера. Захваљујући свеупуној реализацији претходног трогодишњег плана укупно је ангажовано око 500 незапослених лица.

Приоритети политике запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године произашли су из реалних потреба и део су стратешких опредељења и циљева, адефинисани су кроз:

- подстицање политике

[295] 1 Службени гласник РС", број 30/2018

запошљавања проактивним приступом локалнихвласти;

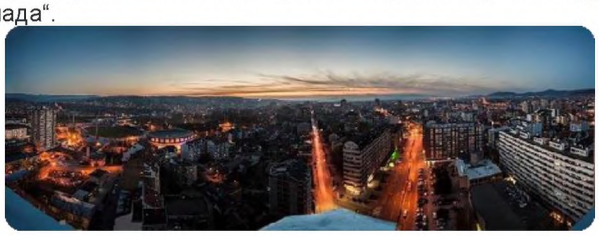
- побољшање услова за запошљавање младих и смањивање њихове незапослености;
- побољшање услова за запошљавање категорија маргиналних и теже запошљивих група;
- поштовање принципа родне равноправности у реализацији мера.

Градоначелница Града Ниша је дана 20.03.2024. године донела Решење о формирањурадне групе за израду Програма запошљавања Града Ниша са акционим планом за период од 2024. до 2026. године, коју су чинили представници Града, Националне службе за запошљавање, Регионалне привредне коморе,Клуба привдредника, РРА Југ,Центра за социјални рад, Савеза самосталних синдиката, образовања, НВО.

У складу са Законом о планском систему јавност је информисана посредством обавештења о почетку израде документа јавне политике, које је објављено на званичној интернет страни Града Ниша (www.ni.rs). Радна група је током априла месеца 2024. године одржала један радни састанак који је био отворени и за друга заинтересована лица која су могла да изнесу одговарајуће предлоге и препоруке у циљу израде будућег Програма. Након завшрених консултација сачињен је Извештај о спроведеном консултативном процесу у поступку израде документа, који је саставни део Програма у форми прилога. Коначним уобличавањем текста предлога документа започета је процедура за спровођење јавне расправе у вези са истим. Уз утврђен програм и јавни позив покренута је јавна расправа 16.априла 2024.године, како би сва заинтересована лица могла да доставе своје предлоге, коментаре и сугестије на предлог Програма. Јавна расправа у вези са документом је трајала од 16. до. 17.априла 2024.године. Након завршетка јавне расправе донет је Извештај о спроведеној јавној расправи који је објављен на званичној интернет страни града (www.ni.rs) и такође представља саставни део Програма у форми прилога. Тиме су се стекли услови да локални Савет за запошљавање Града Ниша да позитивно мишљење о Програму, а Скупштина Града Ниша изгласа његово усвајање.

ОПШТИ ПОДАЦИ

Град Ниш административни је центар Нишавског округа и регионални центар југоисточне Србије (један од шест функционалних макрорегионалнихцентара Србије). Према степену развијености, припада првој групи јединица локалне самоуправе, односно, степен развијености је изнад републичког просека.
Налази се на 237 km југоисточно од Београда на реци Нишави, недалеко од њеног ушћа у Јужну Мораву, на раскрсници балканских и европских путева који повезују Европу са Блиским истоком и важи за „Капију Истока и Запада“.

Град Ниш заузима територију од 596 km^2 на којој је настањен 249.501 становник у пет (5) градских општина[296]2, односно у 71 насеље. Важан је привредни, универзитетски, здравствени, културни, спортски и верски центар. Универзитет у Нишу основан је 1965. године, чини га 14 факултета и похађа више од 30.00 студената. Од 2017. године Град Ниш богатији је за Научно технолошки парк, који, уз постојећи Start – up центар и Индустријску зону чини окосницу привредног развојазаснованог на иновацијама.
У Граду Нишу је и седиште Нишке епархије Српске православне цркве.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ		
Површина (км^2)	596	(2021
Број насеља	71	(2021
Становништво (Попис)	249.501	(2022

[296] Црвени Крст, Пантелеј, Палилула, Медијана и Нишка Бања

Густина насељености (број становника/км2)	42	(2022
Број живорођених на 1000 становника		(2022
Број умрлих на 1000 становника	1	(2022
Стопа природног прираштаја (‰)	-	(2022
Очекивано трајање живота живорођених (просек година)	7	(2021
Просечна старост (у годинама) Мушкарци Жене	43,4 42,1 44,6	(2022
Индекс старења (60+ год. / 0–19 год.)	14	(2021
Пројекције броја становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо)	220.90	(2041

ПРАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР ЗА ЛОКАЛНУ ПОЛИТИКУЗАПОШЉАВАЊА

Правни оквир за локалну политику запошљавања

Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености[297]**,** као кровни закон којим се уређује област запошљавања, представља правни оквир за локалну политику запошљавања. Правни основ за припрему и спровођење локалних планских докумената у области запошљавања представљају чланови 40. и 41. и члан 60. Наиме,надлежни орган територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе (ЈЛС) може, по претходно прибављеном мишљењу савета за запошљавање, усвојити покрајински или локални плански документ у области запошљавања[298]4, који морају бити у сагласности са планским документом у области запошљавања вишег нивоа општости.

Одредбама ***Закона о планском систему Републике Србије***[299]5 и пратећим подзаконским актима[300]6 формално се прописује свеобухватни методолошки оквир и класификација планских докумената; детаљно уређују обавезе учесника у планском систему да спроводе анализе ефеката и да формулишу одговарајуће мере за интервенције у областима јавних политика на основу података и чињеница; у процесизраде и доношења планских докумената, као и спровођења, праћења спровођења, извештавања и вредновања учинака, укључују се заинтересоване стране кроз континуирани процес консултација.

Стратешки оквир за локалну политику запошљавања

Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године[301]7 усвојена је у фебруару 2021. године, а у марту и **Акциони план за период од 2021. до2023. године** за спровођење Стратегије запошљавања[302]8, чиме је обезбеђен континуитет у спровођењу и усклађивању политике запошљавања са потребама националног тржишта рада, као и њено усаглашавање са стандардима у овој областикоји важе за државе чланице Европске уније.

Општи циљ Стратегије запошљавања је ***успостављање стабилног и одрживог раста запослености заснованог на знању и достојанственом раду***, док су као посебни циљеви утврђени:

1. *Остварен раст квалитетне запослености кроз међусекторске мере усмерене наунапређење понуде рада и тражње за радом;*
2. *Унапређен положај незапослених лица на тржишту рада;*
3. *Унапређен институционални оквир за политику запошљавања.*

Ради постизања **првог посебног циља**, Стратегија предвиђа међусекторске мере којеће се реализовати у сарадњи са секторима образовања, привреде, финансија и социјалне заштите, док је са јединицама локалне самоуправе **планиран даљи развој локалне политике запошљавања**. Ове међусекторске мере усмерене су на унапређење понуде рада и тражње за радом и треба да доведу до раста квалитетне запослености.

Посебан циљ 2. односи се на унапређење положаја незапослених лица на тржишту рада. Диференцијација незапослених лица према нивоу потребне подршке, од највеће је важности у процесу подстицања њиховог запошљавања. Тако се омогућава да сваколице добије ниво и врсту подршке у складу са индивидуалним потребама, као и да се интензивнија финансијска подршка усмерава ка оним лицима којима је најпотребнија. У циљу унапређења

---

[297] „Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 – др. закон, 113/17 и 49/21

[298] Измене и допуне Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, донете маја 2021. године, имале су за циљ усклађивање појединих његових одредби са Законом о планском систему РС (одредба члана 54. став 2). Предложеним изменама и допунама, између осталог, дефинисано је да надлежни орган територијалне аутономије и локалне самоуправе може усвојити покрајински односно локални плански документ у области запошљавања у складу са прописима којима се уређује плански систем

[299] „Службени гласник РС”, број 30/2018

[300] Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС“, број 8/2019), Уредба о методологији за израду средњорочних планова („Службени гласник РС“, број 8/2019) и Уредба о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе ("Службени гласник РС", број 107/2020)

[301] „Службени гласник РС“, бр. 18/21 и 36/21 - исправка

[302] „Службени гласник РС“, број 30/21

индивидуалног приступа лицима која траже посао, континуирано ће се унапређивати инструменти и технике саветодавног рада, посебноу делу препознавања лица којима прети дугорочна незапосленост и тако омогућити превентивно деловање. И надаље су у фокусу политике запошљавања категорије тежезапошљивих лица. Наиме, посебне мере предвиђене су за унапређење положаја жена, младих, особа са инвалидитетом, корисника новчане социјалне помоћи, као и Рома и Ромкиња, имајући у виду њихову заступљеност и друге карактеристике које указују на неповољан положај на тржишту рада, али ће фокус бити и на другим рањивим категоријама незапослених који без додатне и интензивне подршке у тражењу посла не могу самостално да поправе свој положај на тржишту рада. Посебан приоритет за укључивање у мере активне политике запошљавања имају лица која се суочавају са више фактора отежане запошљивости, односно, која припадају у две или више претходно наведених категорија теже запошљивих лица.

Посебан циљ 3 подразумева да се на основу анализе ефеката прописа, њихове примене у пракси и потребе за усаглашавањем са ЕУ директивама и другим прописима ЕУ, изврше измене или допуне или донесу нови прописи којима би се на свеобухватан начин уредиле области од значаја за рад, запошљавање, професионалну рехабилитацију особа са инвалидитетом, социјално предузетништво и др. Истовремено ће се спроводити активности ради јачања капацитета актера на тржишту рада, органа надлежних за креирање политике запошљавања на националном и локалном нивоу, носилаца послова запошљавања и др, као и обезбедити стабилан финансијски оквир за политику запошљавања.

Мера 1.5. Стратегије односи се на **Јачање локалне политике запошљавања**, односно надаље спровођење активности са циљем делотворне децентрализације политике запошљавања која је саставни део, у функцији и компатибилна са активностима локалног економског развоја. У фокусу су активности које, као продукт активне партиципације свих релевантних актера у процесу планирања и унапређенихкапацитета ЈЛС за израду и спровођење локалних планских докумената у области запошљавања, резултирају мерама активне политике запошљавања које кореспондирају идентификованим изазовима и процењеним могућностима локалногтржишта рада.

Реализација локалних планских докумената у области запошљавања може се вршитикроз два модалитета:

- ✓ суфинансирање мера активне политике запошљавања предвиђенихлокалним планским документима у области запошљавања средствима из буџета РС/средстава НСЗ и буџета јединице локалне самоуправе (модалитет суфинансирања),
- ✓ финансирање мера активне политике запошљавања предвиђених локалнимпланским документима у области запошљавања средствима из буџета јединице локалне самоуправе (модалитет техничке подршке[303]9).

Услови, критеријуми и поступак реализације мера активне политике запошљавања предвиђених локалним планским документима у области запошљавања по модалитету суфинансирања**,** утврђени су Акционим планом за запошљавање и Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености.

Услов за подношење захтева за финансирање мера активне политике запошљавања из средстава опредељених за реализацију Акционог плана је да аутономна покрајина,односно јединица локалне самоуправе има:

1) формиран локални савет за запошљавање;

2) усвојен локални плански документ у области запошљавања;

3) усаглашен локални плански документ у области запошљавања са Акционимпланом и покрајинским акционим планом за запошљавање;

4) обезбеђено више од половине потребних средстава за финансирање одређенемере.

Изузетно, уколико се ради о неразвијеној јединици локалне самоуправе, министар надлежан за послове запошљавања, у складу са одредбама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености може одобрити учешће у финансирању и када је обезбеђено мање од половине потребних средстава.

Критеријуми на основу којих се одобрава висина износа средстава по захтеву јединице локалне самоуправе за учешће у финансирању мера су:

1) степен развијености јединице локалне самоуправе (јединици локалне самоуправа која припада мање развијеним подручјима обезбеђује се виши износ средстава из буџета РС у односу на развијене јединице локалне самоуправе), с тим да минимални износ који се може обезбедити из буџета РС јединици локалне самоуправе која припада четвртој групи (степен развијености испод 60% републичког просека) и девастираним подручјима(степен развијености испод 50% републичког просека) износи 60%, осим за јединице локалне самоуправе које су у захтеву за суфинансирање исказале потребу за обезбеђивањем нижег учешћа средстава из буџета РС од 60%;

2) формиран локални савет за подручје више јединица локалних самоуправа и усвојен заједнички плански документ у области запошљавања за подручје тих јединица локалних самоуправа.

По истеку рока за подношење захтева, Национална служба за запошљавање проверава испуњеност услова за финансирање мера активне политике запошљавања,припрема мишљење о сваком појединачном локалном планском документу у области запошљавања (усклађеност са циљевима локалног економског развоја и индикаторима на

[303] 9 Јединице локалне самоуправе могу, у складу са потребама локалног тржишта рада, планирати и друге мере активне политике запошљавања, утврдити их у локалном планском документу у области запошљавања и њихову реализацију финансирати у целости из средстава буџета аутономне покрајине и/или буџета јединица локалне самоуправе. У реализацији мера активне политике запошљавања које се у целости финансирају из буџета аутономне покрајине и/или буџета јединица локалне самоуправе, Национална служба за запошљавање пружа стручну и техничку подршку

локалном тржишту рада) и даје предлог за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања на основу критеријума и расположивих средстава. Национална служба за запошљавање доставља министарству надлежном за послове запошљавања предлог за учешће у финансирању мера активне политике запошљавања у року од 30 дана од дана истека рока за подношење захтева, на основукога министар надлежан за послове запошљавања доноси одлуку.
Национална служба за запошљавање и јединице локалне самоуправе обухваћене одлуком закључују споразум о начину и поступку реализације мера активне политике запошљавања, као и другим питањима од значаја за спровођење ове одлуке.
Приликом израде локалног планског документа у области запошљавања, ЈЛС, полазећи од локалних планских докумената од важности за локални економски развој, треба да консултују и **друга национална документа јавних политика** које у свом фокусу имају категорије лица које су у неповољнијем социо-економском положају у односу на општу популацију (нпр. *Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2022–2030. године*[304]10, *Стратегија за младеу Републици Србији за период од 2023. до 2030. године*[305]11, *Стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године*[306]12), односно политике и реформске процесе који су од утицаја на стање и могућности локалног тржишта рада (*Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године*[307]13, *Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021 – 2027. године*[308]14).
Планом развоја Града Ниша за период од 2021-2027. године („Сл. лист Града Ниша“, број 36/2021), у циљу остваривања визије: *Ниш 2027. године је град који држи до добре репутације, спреман и отворен за иновације које су усмерене на подизање конкурентности привреде, квалитет живота и одрживо коришћење ресурса у циљу укупног развоја*, утврђени су следећи приоритетни циљеви, у домену економског развоја:

1.1. Унапређење пословног окружења и конкурентности привреде Града Ниша;

1.2. Град Ниш је препознат као центар технолошког предузетништва који подстиче развоје привреде засноване на знању и иновацијама;

1.3. Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама;

1.4. Унапређење и промоција туристичке понуде и потенцијала Града Ниша.

Остваривање постављених приоритетних циљева врши се кроз реализацију сета утврђених референтних мера, са пратећим индикаторима успеха.

У вези Приоритетног циља 1.1., у фокусу је промоција предузетништва (укључујући инаменске фондове), подстицање инвестиционих улагања, надаља изградња слободних зона, како индустријских тако и царинских и јачање капацитета организација и институција неопходних за подршку пословању (Канцеларија за локални економски развој, Регионална развојна агенција Југ, Привредна комора Србије – Регионалне привредне коморе Нишавског, Пиротског и Топличког управногокруга, приватне организације - Клуб привредника Наисус).
Мера 1.1.1.: Успостављање развојног и гаранцијског фонда града за финансирање развоја ММСПП
- креирање пословног окружења који ће стимулисати развој предузетништва и сектора ММСПП, унапређење конкурентности привредних субјеката, креирање нових радних места, пораст запослености и животног стандарда, унапређење економског развоја Града Ниша, динамичнији развој Града Ниша
Мера 1.1.2.: Подршка умрежавању институција за развој предузетништва и ММСПП и оснаживање улоге Привредно-економског савета - боља повезаност свих институција које раде у Граду Нишу, а које се баве развојем предузетништва, креирање пословног окружења који ће стимулисати развој предузетништва и сектора ММСПП, побољшање услуга локалне пословне управе и свих повезанихинституција, унапређење економског развоја Града Ниша и његов динамичнији развој
Мера 1.1.3. Унапређење економске сарадње са дијаспором и подршка иницијативама и пројектима који доприносе повезаности са дијаспором
Мера 1.1.4. Спровођење сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике – обуке, промотивне активности, саветодавне, информативне и менторинг услуге
Мера 1.1.5. Успостављање програма намењених развоју женског и омладинског предузетништва
- одвајање одређених финансијских средства у оквиру постојећих фондова за развој привреде која би била намењена предузећима на чијем су челу жене и млади, формирати и напредније програме за подршку, како би се новоосновани привредни субјекти успешно носили са изазовима који настају у каснијим активностима, као што су коучинг, менторинг и слични програми подршке
Мера 1.1.6. Креирање мера подршке запошљавању и унапређивање институционалног оквира заподршку запошљавању – реализација локалних планских докумената у области запошљавања
Мера 1.1.7. Формирање предузетничке академије

[304] 10 "Службени гласник РС", број 23/2022

[305] 11 "Службени гласник РС", број 9/2023

[306] 12 "Службени гласник РС", број 103/2021

[307] 13 „Службени гласник РС”, број 63/2021

[308] 14 „Службени гласник РС”, број 21/2020

Мера 1.1.8. Уређење, унапређење инфраструктуре и решавање правно-имовинских односа упостојећим индустријским зонама ради привлачења brownfield инвестиција
Мера 1.1.9. Развој, инфраструктурно опремање и уређење постојећих и нових индустријских зона
У вези Приоритетног циља 1.2., у фокусу је модел развоја индустрије напредних технологија Града Ниша који се заснива на три кључне претпоставке: 1. анимирати младе средњошколце на опредељење за техничке науке у циљу повећања броја и квалитета студената на техничким факултетима; 2. стална промоција и комерцализација науке и промоција иновативности у циљу повећања броја нових стартапова и спинофова; 3. јачање конкурентности привреде региона кроз генерисање већег броја патената и иновативних производа и услуга постојећих малих и средњих предузећа, а кроз стварање синергије повезивања науке, образовања и привреде.
Мера 1.2.1. Подршка дигиталној трансформацији привредних субјеката
Мера 1.2.2. Успостављање програма за подршку развоју привреде засноване на знању и иновацијама - подржати снажнији и бржи развој привреде засноване на знању и иновацијама као предуслова за постизање дугорочне међународне конкурентности и одрживог развоја привреде. Ова подршка би требало да омогући и убрза стварање, примену и комерцијализацију нових технологија и знања као и развој високо-технолошких производа и услуга заснованих на знању и иновацијама, као извора високе додате вредности и добро плаћених послова, одрживог економског раста, повећања продуктивности и производне и извозне конкурентности.
Мера 1.2.3. Едукација и промоција привреде засноване на знању и иновацијама - организовање креативних радионица, различите инфо-сесије, презентације успешних предузетника и предузећа,

научно-образовних и истраживачких институција. Подразумева и подршку пројектима који доводе до јачања свести о значају развоја привреде базиране на знању и иновацијама
Мера 1.2.4. Промоција Ниша као центра технолошког предузетништва, индустрије напредних технологија и инжењерског хаба
Мера 1.2.5. Подстицање развоја иновативних решења кроз сарадњу привредних субјеката и научно-истраживачких организација - циљ је да се различитим подстицајима повећа сарадња између конвенционалних привредних субјеката и технолошко-развојних и стартап компанија.
Мера 1.2.6. Повећање конкурентности домаћих привредника на страним тржиштима - укључивање привредних субјеката у међународне програме који имају за циљ развој иновативних решења и унапређење конкурентности привреде. Циљ ове мере су и различите врсте подстицаја, институционалне и логистичке подршке активностима удруживања, а са циљем заједничког наступа на иностраним тржиштима.
Мера 1.2.7. Подршка развоју технолошких стартап и спиноф компанија - циљ је пружање помоћиза развој start-up и spin-off компанија као резултат комерцијализације истраживања на научно- истраживачким институцијама.
Град Ниш, посредством Канцеларије за локални економски развој, од 2017. године, реализује, на годишњем нивоу, **Програм локалног економског развоја Града Ниша**[309]15. Општи циљ Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2022. годину је пружање доприноса економском развоју Града Ниша и стварање повољног пословног окружења. Специфични циљеви Програма су:

- јачање конкурентности нишке привреде;
- стварање услова за оснивање нових предузећа и проширење капацитета постојећих, отварање нових радних места и стварање нових производакреирањем локалног финансијског и административног оквира за доделу подстицаја;
- позиционирање Ниша као стартап дестинације базиране на иновацијама, кроз развој програма подршке – финансијске и нефинансијске – за покретање бизниса, унапређење подршке и креирање адекватних програма за повећање одрживости стартап компанија и промоцију Ниша као стартап дестинације;
- креирање механизама за умрежавање пословног сектора са научноистраживачким, у циљу развоја производа и услуга заснованих на знању;
- подршка женском предузетништву;
- подршка технолошким парковима, coworking просторима, хабовима иинкубаторима у развоју иновационог екосистема;
- повећање запослености унапређењем пословања и стицањем практичних знања и вештина за самосталан рад, нарочито младих људи и теже запошљивих;
- привлачење инвестиција;
- јачање иницијатива територијалног маркетинга ради побољшања имиџа Градакао привредног центра.

Полазећи од дефинисаног општег циља и утврђених специфичних циљева Програма, дефинисане су мере усмерене ка њиховом остварењу и то:

1. Подстицање конкурентности,
2. Подстицање запошљавања,
3. Привлачење инвестиција.

---

[309] 15 За 2021. годину усвојен на седници Града Ниша 17. јуна 2021. године, док је за 2022. годину усвојен 31. маја 2022. године

За подстицање конкурентности нишке привреде развијене су две групе мера: мере које се користе у сврху јачања привредних субјеката који су већ присутни у Граду у виду субвенција – бесповратне помоћи приватном сектору и мере чији је циљ директно привлачење нових инвеститора. У другу групу мера спада и организовање Форума напредних технологија, унапређење туристичких потенцијала Града, давање подстицаја за пољопривреду, нефинасијска подршка за почетнике у пословању итд. Иједна и друга група мера имају за циљ креирање бољег пословног окружења и мотивисање приватног капитала за даља улагања.

ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА СА АНАЛИЗОМ ПРОБЛЕМА

I. Демографски трендови и карактеристике

Град Ниш има 249.501 становника (120.792 или 48,4% мушког пола и 128.709 или 51,6% женског пола) према подацима из Пописа становништва, домаћинстава и станова из 2022. године[310]16, што представља смањење за 10.773 лица (4,1%) у односу на2011. годину (260.274 становника).

Табела 1. Становништво према старосним групама

Старосна група	Број становника	Учешће старосних група, %	Мушко	%	Женско	%
Старост 0 до 14 године	35.097	14,1	18.028	51,4	17.069	48,6
Старост 15 до 29 година	41.087	16,5	20.805	50,6	20.282	49,4
Старост 30 до 49 године	71.092	28,5	35.402	49,8	35.690	50,2
Старост 50 до 64 године	49.629	19,9	23.616	47,6	26.013	52,4
Старост 65 и више	52.596	21,1	22.941	43,6	29.655	56,4
Укупно	**249.501**		**120.792**	48,4	**128.709**	51,6

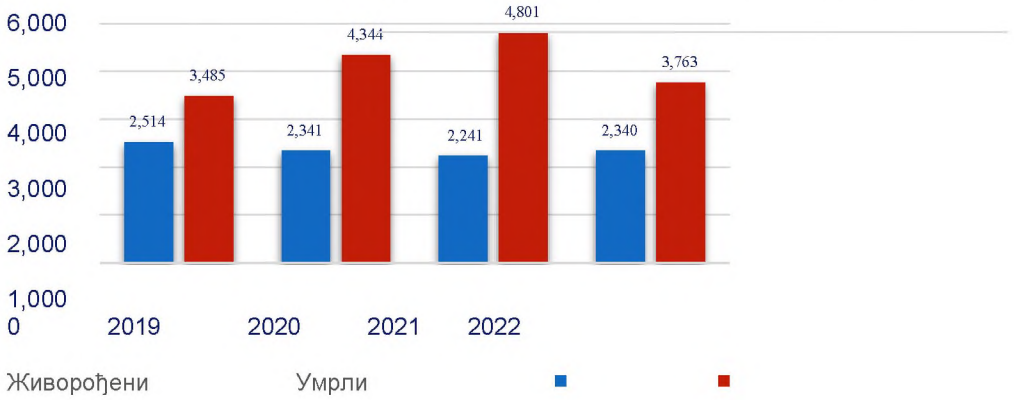
Извор: РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова 2022.

Град Ниш, ако посматрамо старосну структуру становништва, је на нивоу републичкогпросека. Младо становништво (до 30 година старости) у Граду Нишу чини 30,6% укупног становништва (у односу на 30,1% у Републици Србији), док старији (65 и више година) учествују са 21,1% (у односу на 22,1% у Републици Србији). Становништво радног узраста (15-64) учествује са 64,9% у укупном становништву. Категорија у којој доминира учешће жена у односу на мушкарце, је старосна група 65 и више година старости са 56,4%. У радном контингенту активног становништва старости од 50 до 64 године такође је високо учешће жена које износи 52,4%. У радномконтингенту активног становништва старости од 30 до 49 година жене и мушкарци учествују скоро подједнако, док у млађим старосним категоријама доминантно учешће бележе мушкарци.

Просечна старост становништва процењена је на 43,4 година (42,1 година за мушкарце и 44,6 година за жене).

Град Ниш, као и већина јединица локалне самоуправе у Републици Србији, суочава се са негативним природним прираштајем.

Графикон 1. Живорођени и умрли, број, 2019–2022

Извор: РЗС, Витална статистика

Посматрано према националној припадности, највећи број становника – 225.126 лица или 90,2% су Срби; следе припадници ромске националне мањине (5.803 лица), потом лица која су се изјаснила као Бугари (689 лица), Југословени (540 лица) и Македонци (523 лица)[311]17.

Град Ниш има 137.100 станова (99.665 у градским и 37.435 у осталим насељима) према подацима из Пописа становништва, домаћинстава и станова из 2022. године, од којих је 103.270 настањено, 21.907 привремено ненастањено, 3.342 напуштено, 6.660 се користи за одмор, рекреацију и обављање послова сезонског карактера, а 1.921 служи за обављање привредне делатности.

---

[310] 16 Извор: https://popis2022.stat.gov.rs/sr-Cyrl/

[311] 17 Црногорци 269, Бошњаци 96, Албанци 78, Власи 55, Мађари 54, Муслимани 37 лица

I. Образовање

Предшколско образовање

Град Ниш располаже са 5 установа из система предшколског образовања, које у свом саставу имају 86 објеката према подацима за 2021. годину. Укупан број деце обухваћен системом предшколског образовања (до припремног предшколског програма) је 5.028, док 2.309 деце похађа припремни предшколски програм. Расположиви капацитети предшколских установа не задовољавају потражњу, тако да 1.114 деце није обухваћено предшколским образовањем услед попуњености капацитета.

Графикон 3. Обухват деце припремним предшколским програмом, 2019–2021 (у %)

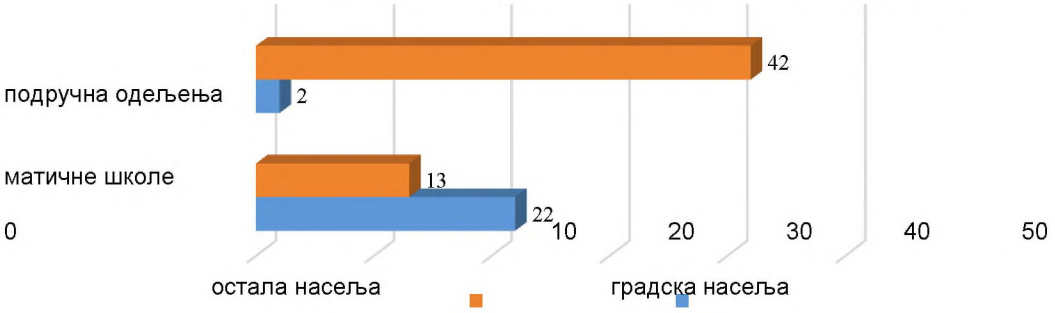
Извор: РЗС, Статистика образовања

Основно образовање

Град Ниш располаже мрежом од 35 матичних основних школа и 44 подручних одељења према подацима за 2022. годину. Нето стопа обухвата основним образовањем износила је 96,4% 2021. године, док је стопа одустајања од школовања уосновном образовању износила 0,6%.

Број уписаних ученика у ниже разреде (I–IV) је 9.285, док је у више разреде (V–VIII) уписано 9.291 ученик према подацима за 2022. годину[312]18. Такође, 158 деце обухваћеноје основним образовањем за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом, док је 495 одраслих (лица старијих од 18 година) обухваћено основним образовањем.

Графикон 4. Основне школе према типу насеља, 2022

Извор: РЗС, Статистика образовања

Средње образовање

Град Ниш располаже мрежом од 19 средњих школа са 431 одељењем у које је, ушколској 2022/2023 уписано 10.882 ученика. У гимназијско образовање укључено је
3.304 ученика, док остали ученици похађају трогодишње или четворогодишње стручно образовање. Највеће интересовање је за Електротехнику (1.598 ученика) и Економију, право и администрацију (1.597 ученика).
Стопа одустајања од школовања у средњем образовању износила је 0,9% у 2021.години.

Графикон 5. Ученици уписани у средње школе, 2022, по врсти школе и полу

4,000

[312] 18 Обједињени податак и за матичне школе и за подручна одељења.

Графикон 6. Ученици који завршавају средњу школу, 2021, по врсти школе и полу

Извор: РЗС, Статистика образовања

Извор: РЗС, Статистика образовања

Више и високо образовање

На 16 високошколских установа уписано је 22.904 студената у 2021. години, од којих је на високим школама (2) уписано 1.763 студената, док је 20.331 студент уписан на студије на факултетима (14) у склопу Универзитета у Нишу.

III. Привреда

Град Ниш карактерише повећање броја привредних субјеката у периоду 2019-2022. године. На територији Града Ниша активно је било 3.679 привредних друштава и 10.906 предузетника у 2022. години.

Табела 2. Структура привредних субјеката, 2019-2022

Назив индикатора	2019.	2020.	2021.	2022.
Број привредних друштава	3.50	3.53	3.86	3.67
Број предузетника	9.88	9.94	10.34	10.90
Број новооснованих привреднихдруштава	25	29	29	29
Број новооснованих предузетника	1.53	1.13	1.42	1.62
Број брисаних/угашених привреднихдруштава	55	26	20	22
Број брисаних/угашених предузетника	1.06	1.05	1.01	1.06

Извор: Агенција за привредне регистре

Уколико посматрамо кретање броја привредних друштава на територији Града Ниша,у периоду 2019-2022. година, запажа се да се смањује број брисаних/угашених привредних друштава на годишњем нивоу, док је број новооснованих на стабилном нивоу. Због тога се однос броја брисаних/угашених и броја новооснованих привредних друштава, који је био веома неповољан у 2019. години (2,2:1), променио тако да се у 2022. години више привредних друштава оснива него што се гаси.

Кретање броја предузетника на територији Града Ниша, у периоду 2019-2022. година,не осцилира значајно, тако да се на годишњем нивоу приближно на исти број предузетника оснива и гаси.

Статистички подаци о женском предузетништву у Граду Нишу се не евидентирају и не генеришу[313]19. Родна статистика се евидентира једино у домену броја привредних друштава и предузетника. Анализа статистичких података из овог домена[314]20 показује да је учешће привредних друштва чије су власници жене у укупном броју привредних друштва константно и приближно на нивоу од 44%, док је учешће предузетница у укупном броју предузетника такође константно и приближно на нивоу од 35%.

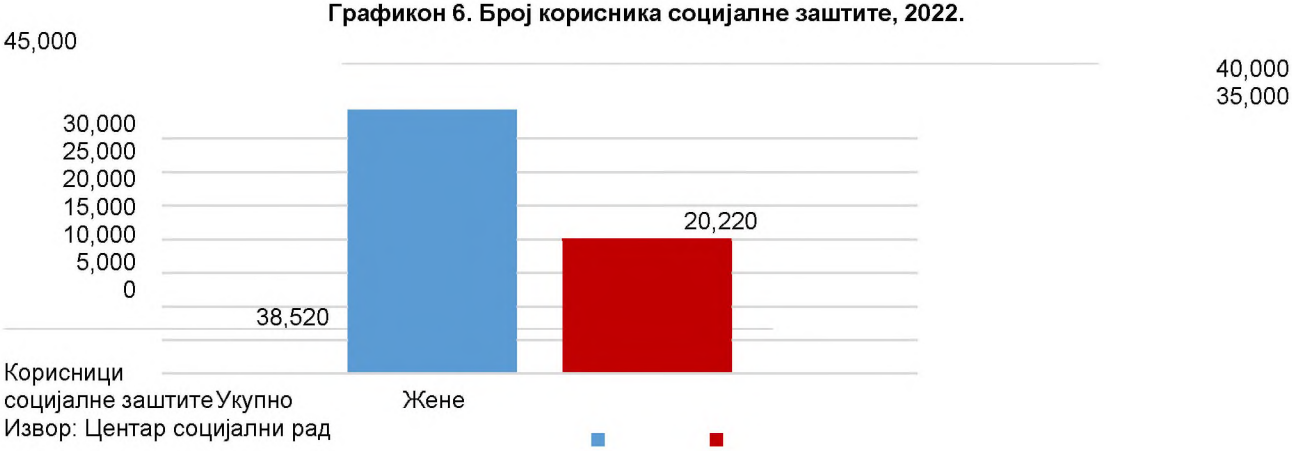
III. Социјална заштита

Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад износио је 38.520 лица у 2021. години, од чега је број корисница женског пола 20.220 или 52%. Од наведеног броја, у стању социјалне потребе било је 10.649 лица (28%), односно корисника новчане социјалне помоћи.

[313] 19 Извор: Анализа стања женског предузетништва у оквиру општинских пакета подршке за Град Ниш, СКГО, 2023.

[314] 20 За потребе оцене стања женског предузетништва статистички подаци су прикупљени анализом агрегатних података из Агенције за привредне регистре

Графикон 6. Број корисника социјалне заштите, 2022.

Извор: Центар социјални рад

Када су у питању друга права из система социјалне заштите, број корисника дечијег додатка (0-17 година) био је 2.879 лица у 2022. години, увећаног дечијег додатка 1.943лица, корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица 559 лица, односно увећаног додатка за негу и помоћ другог лица 1.328 лица.
Пријављено је 532 случајева насиља у породици над женама и 45 случајева насиља у породици над децом током 2021. године, док је 389 деце и младих (6-17 годинастарости) било у сукобу са законом.

III. Трендови на тржишту рада

Показатељи националног тржишта рада последњих година бележе позитивне помаке, што је конзистентно и са позитивним трендом макроекономских показатеља.Тржиште рада Републике Србије, мерено основним показатељима из Анкете о радној снази[315]21 (АРС), бележи позитивна кретања од 2021. године односно након пандемије –смањена је стопа незапослености и повећана стопа запослености, број запослених лица је порастао што је утицало и на повећање броја лица која се ангажују на тржиштурада (активних лица) и дошло је до смањења броја незапослених и неактивних лица.

Табела 3. Основни показатељи тржишта рада за становништво старости 15 и више година, 2020-2022

Показатељ	Пол	2020.	2021.	2022.
Стопе активности [%]	**Укупно**	**52,2 (r)**	**54,**	**55,5**
	Мушко	*60,3 (r)*	*62,*	*63,6*
	Женско	*44,6 (r)*	*4*	*47,9*
Стопе запослености [%]	**Укупно**	**47,1 (r)**	**48,**	**50,3**
	Мушко	*54,7 (r)*	*56,*	*57,9*
	Женско	*40,1 (r)*	*41,*	*43,2*
Стопе незапослености [%]	**Укупно**	**9,7 (r)**	**1**	**9,4**
	Мушко	*9,4 (r)*	*10,*	*9*
	Женско	*10,2 (r)*	*12,*	*9,8*
Стопе становништва ван радне снаге [%]	**Укупно**	**47,8 (r)**	**45,**	**44,5**
	Мушко	*39,7 (r)*	*37,*	*36,4*
	Женско	*55,4 (r)*	*5*	*52,1*

r Ревидиран податак
Извор: РЗС, Анкета о радној снази
Посматрано у регионалној перспективи, Регион Јужне и Источне Србије, којем припада Нишавска област и Град Ниш, бележи најлошије вредности основних индикатора тржишта рада. Стопа запослености за становништво 15+ у 2022. години износила је 45,5%, што је за 4,8 процентних поена ниже од вредности на републичком нивоу. Стопа

[315] 21 Извор: РЗС, Анкета о радној снази - од 2021. године спроводи се према новој методологији. Како би се обезбедила упоредивост основних показатеља за период пре 2021. године РЗС је извршио ревизију најважнијих индикатора. С обзиром на то да ревизија података уназад обухвата само основне индикаторе и да је скуп прикупљених података из пилот истраживања ограниченог обима, изостаје могућност дубље и прецизније структурне анализе промена на тржишту рада.

незапослености (15+) износила је 11,7%, што је за 2,3 процентна поена више од вредности ове стопе на републичком нивоу. Стопа становништва ван радне снаге (15+) износила је 48,5%, што је за 4 процентна поена више од вредности ове стопе на републичком нивоу.
Када је у питању Нишавска област, стопа запослености за становништво 15+ износилаје 44,1%, стопа незапослености 11,3%, док је стопа становништва ван радне снаге износила 50,3% у 2022. години.
Имајући у виду да се подаци о кретањима основних индикатора тржишта рада не објављују за ниво ЈЛС, карактеристике запослености и незапослености Града Ниша, обрађене су у наставку на основу података из административних извора.

Запосленост

Регистрована запосленост (према општини рада) за Град Ниш, која износи 89.785, укупно посматрано бележи повећање за 5.155 лица (услед повећања броја запосленихуу правним лицима, уз одржавање броја предузетника и запослених код њих и лица која самостално обављају делатност на стабилном нивоу, док је истовремено број регистрованих индивидуалних пољопривредника опао) у 2022. у односу на 2020.годину.

Табела 4. Регистрована запосленост у Граду Нишу, према општини рада, 2020-2022

Година	**Регистрована запосленост -укупно**	Запослени у правним лицима	Предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност	Регистровани индивидуални пољопривредници
2020.	**84.630**	68.126	16.423	81
2021.	**87.709**	70.612	17.030	67
2022.	**89.785**	72.782	16.939	65

Извор: РЗС, Тржиште рада - Регистрована запосленост

Анализа запослених према секторима делатности показује да је највећи бројзапослених, као проценат од укупног броја, у *Прерађивачкој индустрији* (26,3%), затиму *Трговини на велико и трговини на мало; поправка моторних возила и моторцикала* (16,3%) и *Здравствена и социјална заштита* (8,9%), док је најмање запослених у *Пословању некретнинама* (0,4%) и *Пољоприведи, шумарству и рибарству* (0,2%) у 2022. години.

Просечне месечне зараде (бруто и нето) у Граду Нишу последњих година расту, а њихов раст прати динамику раста зарада посматрано на нивоу Републике Србије. Просечна нето зарада у Граду Нишу износи нешто мање од 113 хиљада динара за мај 2023. године, што је за 5,5% мање од републичког просека, али за 4,6% више од просека за Нишавску област.

Табела 5. Просечне месечне зараде у Граду Нишу, према општини пребивалишта запослених, 2021-2023

	Просечна нето зарада (у РСД)			**Просечна бруто зарада (у РСД)**		
	2021/мај	**2022/мај**	**2023/мај**	**2021/мај**	**2022/мај**	**2023/мај**
РепубликаСрбија	65.025	74.168	86.220	89.720	102.432	118.992
Нишавска област	58.890	67.878	77.886	81.343	93.861	107.783
Град Ниш	61.498	71.243	81.458	85.000	98.559	112.772

Извор: РЗС, Тржиште рада - Зараде

Незапосленост

На евиденцији незапослених на подручју Града Ниша налазило се око 19 хиљада лица на крају2022. године, што представља смањење за 3.372 лица у односу на 2021. годину, односно за
5.573 лица у поређењу са 2020. годином, према административним подацима Националнеслужбе за запошљавање (НЗС).

Табела 6. Учешће незапослених на евиденцији НСЗ, по карактеристикама, 2020–2022

	2020.	**2021.**	**2022.**	**Промена 2022/2020**
	Број лица на евиденцији, стање надан 31.12.			број
Незапослена лица	**24.647**	**22.446**	**19.074**	- 5.573
	Учешће у укупном броју, у %			*процентни поен*
Пол				
Мушкарци	45,2	43,7	43,7	- 1,5

Жене	54,8	56,3	56,3	+ 1,5
Образовање				
Лица без квалификација или са ниским нивоом квалификација *	17,3	18,7	17,7	+ 0,4
Средње образовање	58	58,3	58,8	+ 0,8
Високо образовање	24,7	23,0	23,5	- 1,2
Старост				
Млади, 15-29	21,8	19,9	19,6	- 2,2
30-49	43,5	42,7	41,8	- 1,7
Старији, 50 и више година	34,7	37,4	38,6	+ 3,9
Дужина тражења посла				
До годину дана	35,7	35,6	35,9	+ 0,2
Дугорочно незапослени (дуже од 12месеци)	64,3	64,4	64,1	- 0,2
Карактеристике теже запошљивости	**Број**			**Промена 2022/2020број**
Жене	13.518	12.644	10.742	- 2.776
Млади 15-29	5.373	4.466	3.731	- 1.642
Старији од 50	8.548	8.393	7.369	- 1.179
Без радног искуства	15.416	15.197	13.591	- 1.825
Особе са инвалидитетом	510	471	455	- 55
Роми	1.196	1.248	1.070	- 126
Корисници новчане накнаде	1.022	1.021	953	- 69
Корисници новчане социјалне помоћи	3.619	3.410	2.731	- 888

* Односи се на: лица без завршене основне школе, са завршеном основном школом и са непотпуном средњом школом.

Извор: НСЗ

Карактеристике кретања регистроване незапослености у Граду Нишу у периоду 2020-2022. година су следеће:

- ✓ расте удео жена у укупној регистрованој незапослености (жене чине 56,3% регистроване незапослености у 2022. години),
- ✓ смањује се удео лица са високим образовањем (високообразовани незапосленичине 23,5% регистроване незапослености у 2022. години),
- ✓ смањује се удео младих на евиденцији (млади чине 19,6% регистроване незапослености у 2022. години) и расте удео старијих од 50 година (старији чине 38,6% регистроване незапослености у 2022. години),
- ✓ дугорочна незапосленост је висока, али на стабилном нивоу (незапослени којитраже посао дуже од годину дана чине 64,1% регистроване незапослености у 2022. години),
- ✓ удео лица без радног искуства на евиденцији износи 71,3% у 2022. години.

Континуирано се бележи тренд повећања броја пријава потреба за запошљавањем коју послодавци подносе НСЗ на подручју Града Ниша. У највишем проценту, послодавци пријављују потребу за запошљавањем за лица са средњим образовањем (56% у 2022. години), док се лица са другим нивоима квалификација траже у мањем проценту (високообразована лица – 29%, лица без квалификација или са ниским нивоом квалификација – 15%).

Табела 7. Пријаве потребе за запошљавањем, по нивоу образовања, 2020-2022

	2020.	**2021.**	**2022.**
Лица без квалификација или са ниским нивоом квалификација	193	263	314
Средње образовање	1.040	837	1.186
Високо образовање	211	381	626
Укупно	**1.444**	**1.481**	**2.126**

* Односи се на: лица без завршене основне школе, са завршеном основном школом и са непотпуном

средњомшколом.
Извор: НСЗ
Са друге стране, у истом периоду уочава се смањење запошљавања са евиденције НСЗ (случајеви запошљавања[316]22) на подручју Града Ниша. Послодавци су најчешће ангажовали лица са евиденције НСЗ по основну уговора о раду на одређено време и нанеодређено време (заснивање радног односа) и то у 82% случајева када је у питању 2022. година, док су форме рада ван радног односа мање заступљена (мада расте бројангажованих по основу уговора о привременим и повременим пословима). Према годинама старости, послодавци су, у највећем броју случајева запошљавали лицамладе (15-29) (32% у 2022. години од укупног броја случајева запошљавања), док су се старији од 50 година запошљавали у много мањем проценту (19% у 2022. години). Посматрано према нивоу образовања, послодавци су, у највећем броју случајева запошљавали лица са средњим нивоом образовања (превасходно четворогодишње), односно према дужини тражења посла, оне који посао траже до 12 месеци.

Табела 8. Запошљавање са евиденције према врсти радног односа, 2020-2022

	Укупно	Одређено	Неодређено	Привремени и повремени послови	Уговор оделу	Друго
2020.	**12.430**	8.118	2.529	764	414	605
2021.	**12.888**	8.445	2.368	882	425	768
2022.	**10.795**	6.869	1.956	1.037	347	586

Извор: НСЗ

IV. Политика запошљавања у Граду Нишу

Град Ниш усвојио је Локални акциони план запошљавања Града Ниша за период од 2021. до 2023. године, који је израдила Канцеларија за локални економски развој, а који су били предмет разматрања и сагласности Локалног савета за запошљавање. Мере предвиђене наведеним документом саставни су део годишњег Програма локалног економског развоја Града Ниша.

Услуге и мере активне политике запошљавања Националне службе за запошљавање уГраду Нишу

Кључни партнер Граду Нишу на локалном нивоу, у домену политике запошљавања представља НСЗ - Филијала Ниш, која континуирано пружа услуге и мере незапосленим лицима и послодавцима.
Саветовање за запошљавање је активност током које саветник за запошљавање пружастручну подршку тражиоцу запослења на индивидуалном нивоу, кроз информисање о правима и обавезама тражилаца запослења, услугама које пружа НСЗ, као и о могућностима за запошљавање и траженим занимањима. Током саветовања за запошљавање врши се процена запошљивости лица које тражи посао, односно, процена његових професионалних могућности и афинитета, са циљем утврђивања степена подршке која му је потребна. Информисање о могућностима за развој каријересе континуирано обавља у Центру за информисање и професионално саветовање (ЦИПС) у Филијали Ниш. Такође, незапослена лица која су спремна да отпочну сопствени посао, добијају додатне информације о вођењу сопственог посла и обавезама предузетника.

Табела 9. Број пружених услуга од стране запослених у Филијали Ниш незапосленим лицима сатериторије Града Ниша, 2020-2022

	2020.	**2021.**	**2022.**
	Број пружених услуга		
УСЛУГЕ	**55.078**	**62.911**	**54.499**
Саветовање за запошљавање (Процена запошљивости иизрада ИПЗ)	50.048	58.868	50.242
Информисање о могућностима за развој каријере	683	519	597
Саветовање о могућностима за развој каријере	677	780	675
Селекција за послодавца	1.622	987	1.245
Информисање и саветовање за развој предузетништва	2.048	1.757	1.740

Извор: НСЗ
У циљу унапређења вештина незапослених лица за активно тражење посла, јачањем мотивације, самопоуздања и самоефикасности и што квалитетнијег представљања послодавцу у процесу регрутације, реализују се мере активног тражења посла (обука за активно тражење посла, обука у клубовима за тражење посла, тренинг самоефикасности и др.), као и облици групног рада са лицима која траже посао, са циљем да се тражиоци запослења информишу о

[316] 22 Случајеви запошљавања обухватају број свих реализованих случајева запошљавања са евиденције НСЗ, при чему се једно лице може током године више пута запошљавати са евиденције НСЗ и дакле бројати у кумулативу случајева запошљавања.

ситуацији на локалном тржишту рада.Пружање подршке тражиоцима запослења и послодавцима спроводи се и кроз организовање сајмова запошљавања којима се омогућава непосредни контакт већег броја послодаваца који су исказали потребу за запошљавањем са тражиоцима запослења, који у највећој мери одговарају захтевима послодаваца за запошљавање наконкретним радним местима, али је истовремено и мера активације, јер се тражилац запослења сусреће са конкретним слободним радним местима, што позитивно делује на његову мотивацију за активно тражење посла. Такође, незапослена лица која су спремна да отпочну сопствени посао, додатне информације о вођењу сопственог посла и обавезама предузетника, добијају кроз учешће у Обуци за развој предузетништва „Пут до успешног предузетника“. У наставку је дат преглед мера активног тражења посла (тзв. нефинансијске мере), које су реализоване у организацији запослених у НСЗ, у посматраном периоду.

Табела 10. Обухват мерама активног тражења посла, 2020-2022

	2020.	2021.	2022.
	Број укључених лица		
МЕРЕ АКТИВНОГ ТРАЖЕЊА ПОСЛА (нефинансијске)	**1.102**	**2.796**	**6.073**
Клуб за тражење посла	81	202	210
Обука за активно тражење посла - АТП1	367	1.183	1.227
Мотивационо-активациона обука за лица без квалификација и нискоквалификована лица	76	399	398
Тренинг самоефикасности	30	42	40
Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	0	20	15
Сајам запошљавања	0	352	3.606
Обука за развој предузетништва	548	598	577

Напомена: Приказани подаци обухватају и период пандемије, када активности масовнијег обухвата незапослених лица нису биле реализоване (нпр. сајам запошљавања).
Извор: НСЗ
Национална служба за запошљавање, на годишњем нивоу, расписује јавне позиве и конкурсе за реализацију мера активне политике запошљавања, са циљем унапређења запошљивости незапослених лица и подстицања запошљавања. Мере активне политике запошљавања се финансирају из средстава НСЗ, опредељених у Финансијском плану, и условљене су расположивим финансијским лимитима.

Табела 11. Обухват мерама активне политике запошљавања, 2020-2022

	2020.	2021.	2022.
	Број укључених лица		
МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА (финансијске)	**1.667**	**1.683**	**1.715**
ДОДАТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКА	***1.121***	***1.091***	***1.185***
Функционално основно образовање одраслих	75	112	116
Обука за тржиште рада	24	42	60
Обука на захтев послодавца	18	65	34
Приправници и волонтери	139	160	139
Стручна пракса	209	131	218
Стицање практичних знања	93	67	69
Оспособљавање за самосталан рад – Моја прва плата	563	514	549
СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ	***442***	***485***	***437***
Субвенција за самозапошљавање	211	240	199
Субвенција за запошљавање незапослених лица из категоријетеже запошљивих	201	206	195
Субвенција зараде за ОСИ без радног искуства	30	39	43
ЈАВНИ РАДОВИ	***104***	***107***	***93***

Извор: НСЗ
Приказани подаци јасно указују на стабилан обухват незапослених лица на евиденцији Филијале Ниш, мерама активне политике запошљавања, како у домену директне подршке запошљавању код послодавца или покретању сопственог посла (просечно око 450 лица на годишњем нивоу), тако и у домену додатног образовања и

обуке кроз које се пружа прилика да стекну прво радно искуство, да се упознају са реалним светом рада или обуче за обављање конкретних послова и радних задатака на конкретним радним местима (просечно око 1.130 лица на годишњем нивоу), односно у јавним радовима (око 100 лица на годишњем нивоу).
Имајући у виду да потреба и интересовање постоје и код незапослених лица и код послодаваца (значајно већи број лица је укључен кроз мере активне политике запошљавања у односу на број који је укључен кроз модалитет суфинансирања локалних планских докумената у области запошљавања), неопходно је да се локална самоуправа још интензивније укључи у решавање изазова на локалном тржишту рада.

Реализација локалних планских докумената у области запошљавања у Граду Нишу

По модалитету суфинансирања локалног планског документа у области запошљавања, мере активне политике подржане су 2021., 2022. и 2023. године[317]23.
Током 2021. године у мере активне политике запошљавања укључено је 243 незапослених лица (125 жена), и то:

- приправништво за незапослене са средњим образовањем – 4 лица (3 жене),од којих су 3 лица из категорије младих, 1 лице ромске националности и 1 радно способни корисник НСП,
- стручна пракса – 28 лица (20 жена), а 23 лица су из категорије младих;
- субвенција за самозапошљавање – 90 лица (37 жена), од којих је 24 изкатегорије младих, 38 лица ромске националности, 10 лица без завршене средње школе, 20 лица старије од 50 година, 6 лица из категорије вишка запослених, 10 корисника НСП;
- субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих – 95 лица (54 жена), од којих је 27 из категорије младих, 8 особаса инвалидитетом, 43 лица старијих од 50 година, 10 лица без завршене средње школе, 5 корисника НСП, 2 лица ромске националности;
- јавни радови за особе са инвалидитетом – 26 лица (11 жена).

Током 2022. године у мере активне политике запошљавања укључено је 121 незапослено лице (75 жена), и то:

- субвенција за самозапошљавање – 49 лица (27 жена), од којих је 20 изкатегорије младих, 23 лица ромске националности, 4 лица без завршене средње школе, 2 лица старије од 50 година, 4 лица из категорије вишка запослених, 7 корисника НСП;
- субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих – 72 лица (48 жена), од којих је 26 из категорије младих, 6 особаса инвалидитетом, 5 лица ромске националности, 8 лице без завршене основне школе, 26 лица старијих од 50 година;

За 2023. годину подржан је од стране МРЗБСП захтев (модалитет суфинансирања) којим је предвиђена реализација стручне праксе, субвенције за запошљавањенезапослених лица из категорије теже запошљивих и јавни радови за особе са инвалидитетом. Дана 10. маја 2023. године, расписани су, на основу потписаног споразума, јавни позиви за реализацију стручне праксе, субвенције за запошљавање

Важан показатељ значаја који Град Ниш и општине у саставу придају локалној политици запошљавања садржан је у чињеници да, поред Града Ниша, и поједине општине у саставу Града подносе захтеве за суфинансирање мера активне политике запошљавања.
По модалитету техничке подршке у реализацији локалног планског документа у области запошљавања, током 2021. године и 2022. године, у мере активне политике запошљавања укључено је у јавне радове 36 лица (16 жена) и 40 лица (12 жена), респективно.
За реализацију мера активне политике запошљавања, у буџету Града Ниша за 2021. годину, обезбеђено је 34.000.000,00 динара, у буџету за 2022. годину 15.000.000,00 динара, док је буџетом за 2023. годину опредељен 21.000.000,00 динара[318]24.
У 2021. години, за реализацију наведених мера укупно је утрошено 32.058.930,06 динара из буџета ЈЛС (26.973.037,44 динара модалитет суфинансирања и 5.085.8925,62 динара модалитет техничке подршке), док је у 2022. години укупно утрошено 20.544.931,15 динара (14.922.600,00 по модалитету суфинансирања и 5.622.331,15 динара по модалитету техничке подршке).

Друге интервенције у области локалне политике запошљавања Града Ниша

Град Ниш, посредством Канцеларије за локални економски развој, од 2017. године реализује, на годишњем нивоу, **Програм локалног економског развоја Града Ниша**.Кључни резултати Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2021. годинусу следећи:
У оквиру програма за подстицање конкурентности, са циљем креирања бољег пословног окружења и мотивисања приватног капитала за даља улагања, биле су развијене две групе мера:

— мере које се користе у сврху јачања привредних субјеката, који су већ присутни у Граду у виду субвенција –

---

[317] 23 Град Ниш подржан је и 2023. године, али су мере у реализацији.
незапослених лица из категорије теже запошљивих и субвенције за самозапошљавање, док је по модалитету техничке подршке планирана реализација јавних радова (референтни јавни позив расписан је 27. априла 2023. године).

[318] 24 Наведени износи обухватају реализацију мера активне политике запошљавања по оба модалитета спровођења локалних планских докумената у области запошљавања.

бесповратне помоћи приватном сектору и мере чији је циљ директно привлачење нових инвеститора;

– организовање Форума напредних технологија, унапређење туристичких потенцијала Града, давање подстицаја за пољопривреду, нефинасијска подршка започетнике у пословању итд.

Два јавна позива за реализацију мера за подстицање конкурентности ММСПП у виду државне помоћи мале вредности у укупном износу од 15.000.000,00 динара расписанасу 9. августа 2021. године. Предност су имали привредни субјекти који нису користилимере државне помоћи мале вредности (*de minimis*) преко Програма локалногекономског развоја у ранијим годинама, који се баве циркуларном економијом, енергетском ефикасношћу, зеленом економијом, као и субјекти чији су власници женеи млади до 30 година старости. Обухваћене су биле две врсте активности:

1) Подршка за ММСПП у циљу унапређења конкурентности,
2) Унапређење доступности финансирања.

У оквиру активности *Подршке за ММСПП у циљу унапређења конкурентности*, додељене су субвенције односно бесповратна средства за покривање до 50%оправданих трошкова без ПДВ-а, са ограничењем на износ до 300.000,00 динара по привредном субјекту у зависности од намене. Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници који нису у тешкоћама и регистровани су на територији града Ниша. По посебним критеријумима, средства судодељена и привредним субјектима/start-up који користе услуге Научно- технолошког парка Ниш и свих coworkinkg простора са територије града Ниша. Средства су била намењена за набавку нове опреме и/или машине, делова за машинуили специјализованих алата; дигитализацију пословања; тестирање нових производа;побољшање постојећих и развој нових производа/услуга.

За ове активности било је опредељено 12 милиона динара. На јавни позив се јавило 88 микро, малих, средњих предузећа и предузетника. Комисија за доделу финансијских средстава, коју је формирала Градоначелница, је дала предлог да 46 привредних субјеката добије средства, будући да су испунили све услове предвиђене јавним позивом. Укупно је утрошено 7.883.973,58 динара, при чему је 46 привредних субјеката добило подстицајна средства (22 предузетника, 17 микро и 7 малих предузећа). Највећи број привредних субјеката је добио средства за дигитализацију пословања (32) и за набавку нове опреме и/или машине, делова за машину или специјализованих алата (13), док је за побољшање постојећих и развој нових производа/услуга добила једна (1) фирма, а за израду прототипа није било пријава. Преовлађују привредни субјекти који се баве услужним делатностима и то њих 26, или57%, док је 13 из области производње тј. 28%. Од осталих делатности средства су добиле 2 фирме из трговине, 1 превозничка и 4 из делатности ресторана и хотела. Свега 4 start-up фирме добиле су подстицајна средства, док су највише заступљене фирме које послују више од 10 година (21), затим фирме које послују од 6-10 година (14) и фирме које послују од 2-5 година (10). Само два млада власника до 30 година старости и три корисника НТП Ниш и других *co-working* простора су корисници средстава.

Осам фирми које примењују мере енергетске ефикасности и три фирме из области циркуларне, зелене економије, укупно њих 11 су имале предност при бодовању и добили бесповратна средстава. Жене привреднице, њих 14, су у укупној структури заступљене са 30%.

У оквиру активности *Унапређење доступности финансирања*, субвенционисана је камата код пословних банака, при чему је минимални износ кредита био 100.000,00 динара, а максимални 1.500.000,00 динара. Средства су била намењена за: трошкове набавке машина и опреме, осавремењивање процеса производње, стабилизацију производње, инвестирање у нова савремена средства за рад и производњу, изградњуи реконструкцију и адаптацију пословног простора. Укупно је било опредељено 3 милиона динара.

На јавни позив упућен банкама, заинтересованим за краткорочно кредитирање привредних субјеката уз субвенционисање камате од стране Града Ниша, јавиле су сечетири банке, од којих су Banca Intesa A.D. Београд и Банка „Поштанска штедионица“ испуниле свих 10 критеријума из јавног позива, објављеног 09.08.2021. године. Град Ниш је склопио споразуме о пословној сарадњи са овим банкама.

Укупно додељена средства по основу оба јавна позива за реализацију мера за подстицање конкурентности ММСПП у виду државне помоћи мале вредности износе 9.381.338,09 динара за укупно 93 привредна субјекта.

ДЕФИНИСАЊЕ ВИЗИЈЕ, ЦИЉЕВА И МЕРА

Визија – Развијено тржиште рада у Нишу које пружа једнаке услове за све.

Жељена промена – Постизање високе запослености на инклузивном тржишту рада.

У складу са Стратегијом запошљавања у РС за период од 2021-2026. године, Акционимпланом за период од 2024-2026. године за спровођење Стретегије и Планом развоја Града Ниша за период од 2021. до 2027. године, произашли су и циљеви овог Програма, а то су:

Општи циљ – Успостављање стабилног и одрживог тренда смањења незапослености на локалном тржишту рада.

Посебни циљеви:

1. Унапређење положаја незапослених лица на локалном тржишту рада,
2. Побољшање квалитета радне снаге кроз одређене локалне мере, и
3. Унапређење капацитета и нормативног оквира за реализацију локалнеполитике запошљавања.

Посебни циљ 1. се може остварити реализацијом ***мера активне политике запошљавања***, као што су:

Подршка самозапошљавању (субвенција за самозапошљавање) – Додељивање средстава у виду субвенције ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, од стране незапосленог или удруживањем више незапослених, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос. Мера је намењена незапосленим лицима без обзира на године живота, при чему се приоритет даје одређеним категоријама теже запошљивих лица, а посебно женама, као и оним делатностима за које се процени да су од значаја за локални економски развој. Показатељ учинка ове мере је број самозапослених лица.
Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих
– Подразумева финансијски подстицај, у једнократном износу, послодавцима из приватног сектора, за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих. Показатељ учинка ове мере је број новозапослених лица.

Стручна пракса – Стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у струци. Мера је намењена незапосленим лицима без радног искуства у струци, са високим, вишим и средњим образовањем, без обзира на године старости, који се оспособљавајуза самосталан рад у струци без заснивања радног односа, ради стицања искуства и услова за полагање приправничког, односно, стручног испита у складу са Законом или општим актом послодавца. Показатељ учинка ове мере је број лица која се стручно оспособљавају за самостални рад у струци.

Посебни циљ 1. се може остварити и реализацијом мере усмерене на **побољшање положаја младих на локалном тржишту рада** путем следећег програма:

Гаранција за младе - Преставља програм који има за циљ да млади до 30 година старости добију квалитетну понуду за посао, наставак образовања или праксу у року од четири месеца од уласка у статус незапослености или напуштања, односно завршетка формалног образовања, и тиме допринесе олакшаној транзицији младих на тржиште рада и подстакне њихово запошљавање. Показатељ учинка ове мере је број младих укључених у програм.

Посебни циљ 2. се може реализовати уанпређењем квалитета радне снаге са акцентом на теже запошљива лица кроз:

Спровођење обука информатичке писмености за теже запошљива лица у склопу Српско-Корејског информатичког приступног центра-SKIP центра уз сарадњу Града Ниша, Националне службе за запошљавање и Центра за социјални рад Ниш.Показатељ учинка ове мере је број теже запошљивих лица која су похађала програм обука.
Спровођење мере подстицаја дигиталне конкурентности-Дигитални послови у склопу Српско-Корејског информатичког приступног центра-SKIP центра уз сарадњу Града Ниша и Националне службе за запошљавање. Показатељи учинка ове мере су број запослених код послодавца који је унапредио своје постојећу улогу кроз учење нових вештина –„Upskilling“ програм и број подржаних полазника у области преквалификације за област ИТ-“Reskilling.

Посебни циљ 3. се може остварити реализацијом следећих мера:

Јачање капацитета запослених Града Ниша и успостављање механизама за бољукоординацију надлежних тела – Подразумева увећање компетенција запослених за обављање послова у области запошљавања и успостављање боље повезаности и сардње надлежних тела и институција.
Развој локалних планских докумената у области запошљавања и унапређење механизама за праћење њихове реализације - Овом мером се настоји да се обезбедемеханизми, међусекторска и међуинституционална сарадња у циљу бољег конципирања планских документа у области запошљавања уз утврђивање модела и начина праћења реализације истих.

Табела 12. Преглед циљева и мера

ОПШТИ ЦИЉ	ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
Успостављање стабилног иодрживог тренда смањењанезапослености на	Унапређење положаја незапослених лица налокалном тржишту	Реализација мера активнеполитике запошљавања (Подршка самозапошљавању, субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих, стручнапракса)
		Побољшање положајамладих на локалном тржишту рада

локалном тржишту рада		(Гаранција за младе)
	Побољшање квалитета радне снаге кроз одређенелокалне мере	Спровођење обука информатичке писмености тежезапошљивих лица
		Мера подстицаја дигиталне конкурентности-Дигиталнипослови
	Унапређење капацитета инормативног оквира за	Јачање капацитета запослених Града Ниша и успостављање механизама за бољу координацију надлежних тела
реализацију локалне политике запошљавања		Развој локалних планскихдокумената у области запошљавања и унапређење механизама за праћење ефеката реализације

АНАЛИЗА ЕФЕКАТА ОПЦИЈА ЗА ОСТВАРЕЊЕ ЦИЉЕВА

Ради остварења постављених циљева разматране су три алтернативне опције са становишта критеријума максимизације резултата и то:
***Status quo* опција** – подразумева постојеће стање у области политике запошљавања за чију би реализацију била задужена искључиво Национална служба за запошљавање-филијала Ниш, која би спроводила мере активне политике запошљавања, финансиране искључиво из буџета РС и без финансијске и било које друге подршке Града Ниша.
Опција 1 - подразумева да се у циљу реализације постављених циљева укључи и ГрадНиш кроз финансирање мера активне политике запошљавања и уз техничку подршкуНационалне службе за запошљавање-филијале Ниш, без удруживања средстава.
Опција 2 – подразумева да се мере активне политике запошљавања реализују кроз суфинансирање између Града Ниша и Националне службе за запошљавање-филијале Ниш, и уз реализацију одређених локалних мера кроз сарадњу са другим локалним партнерима.

У поређењу опција, коришћена је метода вишекритеријумске анализе уз следеће критеријуме:

Ефикасност у достизању циљева – сагледава комбинацију времена и трошкова са једне стране и квалитет постигнутог резултата са друге стране;

Ефективност у достизању циљева – да ли се раде праве ствари односно да ли би примена одређене опције довела до задовољавајућег степена реализације постављених циљева;

Трошкови спровођења опције – сагледава висину уложених средстава за реализацију постављених циљева;

Капацитет за спровођење опције – материјални и људски ресурси неопходни за примену предложених опција;
Одрживост опције – колико опција доприноси решавању идентификованихпроблема тржишта рада и последично колико доприноси расту и развоју града.

Настанак трошкова се посматра са аспекта буџета Града Ниша, како би се боље оценила оправданост одређене опције. При евалуацији одређених критеријума коришћене су оцене од 1 до 4, при чему је за оцену:

- критеријума Трошкови спровођења опције: 1 – значајно виши; 2 – виши; 3 –умерено виши; 4 – непромењени
- осталих критеријума: 1 – незадовољавајући; 2 – задовољавајући; 3 – добар; 4 –одличан.

Табела бр. 13 Мултикритеријумска анализа ефеката опција за остварење циљева

Критеријуми	Status quo опција	Опција 1	Опција 2
Ефективност у достизањуциљева	2	3	4
Ефикасност у достизањуциљева	2	3	4
Трошкови спровођења опције	4	2	1
Капацитет за спровођењеопције	3	3	4
Усклађеност са приоритерима на нивоу ЈЛС	2	3	4

Коначна оцена	13	14	17

Опција 2 - суфинансирање мера активне политике запошљавања са највишом коначном оценом 17 показало се као најподеснија за остварење циљева, јер иако су сааспекта Града Ниша финансијска издвајања виша за опцију 2, она омогућава да се постављени циљеви остваре у највећем обиму, те се због тога може сматрати крајње оправданим удруживање средстава са Националном службом за запошљавање- филијалом Ниш у реализацији мера активне политике запошљавања, уз укључивање и других локалних партнера у циљу спровођења одређених локалних мера. Опција 1 која се реализује без удруживања средстава и без додатних мера, не доприноси потпуном остварењу постављених циљева.

SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа је техника стратешког планирања која омогућава да се идентификују начини реализације мера активне политике запошљавања у циљу побољшања крајњих ефеката и максимизације могућности, док истовремено утврђује негативне факторе који могу да ометају шансе за успех. У ту сврху идентификује снаге и слабости, али и шансе и претње које се могу наћи на путу успешне имплементације Програма.

Табела бр. 14 SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Велики број високообразованих кадрова као последица постојања универзитетског центраи научно-технолошког парка • Обучена и стручна радна снага на пословима реализације програма запошљавања • Добра повезаност са осталим актерима налокалном тржишту рада • Повољно пословно окружење • Подршка локалних органа власти решавању проблема незапослености • Активан и континуиран рад локалног Саветаза запошљавање • Редовно ажурирање база незапослених и праћење стања на локалном тржишту рада • Добра усклађеност програма обука састварним потребама послодаваца	• Одлив квалификоване радне снаге • Неадекватна образовна структуранезапослених • Запошљавање у сивој економији • Депопулација и миграција становништва • Недостатак одређених профила занимањаза укључивање у одговарајућу меру • Недостатак процеса менторинга започетнике у пословању • Недовољна инклузија младих кадрова зарад код приватних послодваца • Недовољно интересовање сектора МСПП-аза укључивање у одређене мере
ШАНСЕ	**ПРЕТЊЕ**
• Даљи развој индустријских зона и унапређење рада сектора МСПП-а	• Смањење средстава намењенихпрограмима запошљавања
• Обезбеђивање додатних финансијских средстава из других извора • Спремност за кандидовање пројеката прекограничне сарадње усмерених касмањењу незапослености • Спремност за израду регионалног програма запошљавања • Постојање научно-технолошког парка • Стартешко опредељење државе и ЕУ у развој економије засноване на знању и дигиталних послова	• Затварање великих привредних субјеката • Локални избори • Последице елементарних непогода • Застој у комуникацији са приватнимсектором

НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ МЕРА, ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Мере подршка самозапошљавању, субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих и стручну праксу реализоваће Национална служба за запошљавање филијала Ниш кроз суфинансирање из буџета Града Ниша и буџета РС. Доношење одлуке о корисницима субвенција и лицима која се укључују у меру је у надлежности Националне службе за запошљавање филијале Ниш, на основу извршенеоцене, селекције и рангирања захтева. Меру Гаранција за младе реализоваће Национална служба за запошљавање на основу претходно постигнутог споразума са Градом Нишом, а конкретне мере и активности биће прецизиране у наредном периоду. Подела обавеза и одговорности између Града Ниша и Националне службе зазапошљавање биће ближе прецизирани Споразумима о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања.

Меру спровођења обука информатичке писмености теже запошљивих лица реализоваће Град Ниш, користећи капацитете СКИП Центра и сарађујући превасходноса Националном службом за запошљавање филијалом Ниш и Центром за социјални радиз Ниша.

Мера подстицаја дигиталне конкурентности-Дигитални послови реализоваће Град Ниш, користећи капацитете СКИП Центра.

Праћење и мерење резултата које овај Програм предвиђа биће извршени од стране Локалног савета за запошљавање Града Ниша и Националне службе за запошљавањефилијале Ниш, који ће се старати о динамици и квалитету реализације предвиђених мера.

Успешност мере самозапошљавања ће се мерити бројем самозапослених лица.

Успешност мере субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих ће се мерити бројем новозапослених лица.

Успешност мере стручне праксе ће се мерити бројем лица која се стручно оспособљавају за рад.
Успешност програма Гаранција за младе ће се мерити бројем младих лица која су укључена у програм.

Успешност мере обука информатичке писмености теже запошљивих лица ће се мерити бројем лица која су похађала предвиђени програм.

Успешност мере подстицаја дигиталне конкурентности-Дигитални послови ће се мерити бројем запослених код послодавца који су унапредили своју постојећу улогу кроз учење нових вештина –„Upskilling, као и броју подржаних у области преквалификације за област ИТ-“Reskilling” као и броју полазника у области преквалификације за област ИТ-“Reskilling”.

Локални Савет за запошљавање ће разматрати годишњи Извештај о реализацијимера, и то најкасније у року од 120 дана по истеку сваке календарске године, а за претходну. Да би савет разматрао извештаје неопходно је да на захтев Савета сви носиоци послова у оквиру одређених мера доставе неопходне информације о реализацији мера и програма које су у њиховој надлежности. Извештаји о реализацијибиће објављени на званичној интернет страници Града Ниша (www.ni.rs).

АКЦИОНИ ПЛАН

Табела бр. 15 Табела акционог плана

Документ ЈП:	Програм запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење
Координација и извештавање	Град Ниш, Национална служба за запошљавање
Кровни документ ЈП:	План развоја Града Ниша за период од 2021. до 2027. године, Стратегија запошљавања у РС за период од 2021. до 2026 године, Акциони план за период од 2024-2026. за спровођење Стратегије запошљавања у РС за период од 2021. до 2026. године

Општи циљ: Успостављање стабилног и одрживог тренда смањења незапослености на локалном тржишту рада

Институцијаодговорназапраћење и контролу реализације: Град Ниш

Показатељ (и) на нивоу општег циља (показатељефекта)	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у последњојгодини АП	Последња година важењаАП
Број незапослених лица на евиденцији НСЗ	Број/проценат	НСЗ	17613	2023.	16028 (смањење за 9%)	2026.

Посебни циљ 1: Унапређење положаја незапослених лица на локалном тржишту

Институција одговорна за координацију и извештавање:Град Ниш, ЛСЗ, НСЗ

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност (*базнагодина*)	Циљана вредност у 2024. години	Циљана вредност у 2025 години	Циљана вредност у 2026. години
Обухват незапослених лица кроз мере активне политике запошљавања	Број	Извештаји-НСЗ,ЛСЗ	140 (2023.)	180	230	290
Обухват младих лица кроз програм Гаранција замладе	Број	Извештаји-НСЗ,ЛСЗ	0 (2023.)	500		

Мера 1.1: **Реализација мера активне политике запошљавања**

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Град Ниш, ЛСЗ, НСЗ

Период спровођења: 2024-2026. Тип мере: подстицајна

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељрезултата)	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност 2024. години	Циљана вредност 2025. години	Циљана вредност 2026. години
Самозапослена, новозапослена и стручноособљена лица	Број	Извештаји-НСЗ, ЛСЗ	140	2023.	180	230	290

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.[25]		
		У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Буџет ЈЛС:		24.367	33.732,8	43.732,8
Буџет РС:		23.900*	33.400*	43.400*

Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмски м буџетом	на финансијска средства поизворима у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години

1.1.1 Подршка самозапошљавању	НСЗ	НСЗ, Град Ниш	2026.	Буџет ГрадаНиша, буџет РС		18.000*	30.400*	38.000*

[25]Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

1.1.2 Субвенције за запошљавање незапослених лица изкатегорије теже запошљивих	НСЗ	НСЗ, Град Ниш	2026.	Буџет ГрадаНиша, буџет РС		9.881	20.700*	25.300
1.1.3 Стручна пракса	НСЗ	НСЗ, Град Ниш	2026.	Буџет ГрадаНиша, буџет РС		8.103	16.032,8*	23.832,*

Мера 1.2: **Побољшање положаја младих на локалном тржишту рада**

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Град Ниш, ЛСЗ, НСЗ

Период спровођења: 2024-2026. Тип мере: подстицајна

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељрезултата)	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност 2024. години	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026 години
Пилотиран програм Гаранције за младе	Да/Не	Извештаји-НСЗ, МРЗБСП	Не	2023.	Да	Да	Да

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.[26]		
		У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Буџет ЈЛС:		633	1.267,2	1.267,2
Буџет РС:				

[26]Са звездицом су означена средства која нису у потпуности обезбеђена

Назив активности:	Орган којиспроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Процењена финансијска средства поизворима у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
1.2.1 Спровођење програмаГаранција за младе	НСЗ	НСЗ, Град Ниш	2026.	Град Ниш		633	1.267,2	1.267,2

Посебни циљ 2: Побољшање квалитета радне снаге кроз одређене локалне мере

Институција одговорна за координацију и извештавање:Град Ниш, ЛС

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност (*базнагодина*)	Циљана вредност у 2024. години	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години
Обухват теже запошљивих лица кроз меруинформатичког описмењавања	Број	Извештај ЛСЗ	0 (2023.)	288	600	600
Обухват запослених лица код послодавца који је унапредио своју постојећу улогу кроз учење новихдигиталних вештина „„Upskilling“ програм	Број	Извештај ЛСЗ	0 (2023.)	15	30	30
Број подржаних полазника преквалификације у области дигиталних вештина „Reskilling“ програм	Број	Извештај ЛСЗ	0 (2023.)	0	5	5

Мера 2.1: **Спровођење обука информатичке писмености теже запошљивих лица**

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Град Ниш, ЛСЗ

Период спровођења: 2024-2026. Тип мере: подстицајна

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељрезултата)	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност	Циљана вредност	Циљана вредност
					у 2024. години	у 2025. години	у 2026. години
Обухват теже запошљивих лица кроз меру информатичког описмењавања	Број	Извештаји ЛСЗ	0	2023.	288	600	600

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Буџет ЈЛС:		633	1.267,2	1.267,2
Буџет РС:		-	-	-

Назив активности:	Орган који спроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Процењена финансијска средства поизворима у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
2.1.1 Организација обука информатичког описмењавања	Град Ниш	Град Ниш, СКИП центар Ниш, Центар за социјални рад Ниш, НСЗ	2026.	Буџет ГрадаНиша		633	1.267,2	1.267,2

Мера 2.2: **Мера подстицаја дигиталне конкурентности-Дигитални послови**

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Град Ниш, ЛСЗ

Период спровођења: 2024-2026. Тип мере: подстицајна

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељрезултата)	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредностуу 2024. години	Циљана вредностуу 2025. години	Циљана вредностуу 2026. години
Обухват запослених лица код послодавца који је унапредио своју постојећу улогу крозучење нових дигиталних вештина „„Upskilling“ програм	Број	Извештај ЛСЗ	0 (2023.)	2023	15	30	30
Број подржаних полазника преквалификације у области дигиталнихвештина „Reskilling“ програм	Број	Извештај ЛСЗ	0 (2023.)	2023	0	5	5

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Буџет ЈЛС:		1.800	6.100	6.100
Буџет РС:		-	-	-

Назив активности:	Орган којиспроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Процењена финансијска средства поизворима у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
2.2.1. Организација обука запослених лица код послодавцакроз учење нових дигиталних вештина-„Upskilling“ програм	Град Ниш	Град Ниш, СКИП центарНиш, НСЗ	2026.	Буџет ГрадаНиша		1.800	3.600	3.600
2,2.2. организација обука		Град Ниш, СКИП						

преквалификације у области дигиталних вештина „„Reskilling“програм	Град Ниш	центарНиш, НСЗ	2026	буџет ГрадаНиша		0	2.500	2.500
Посебни циљ 3: Унапређење капацитета и нормативног оквира за реализацију локалне политике запошљавања								
Институција одговорна за координацију и извештавање:Град Ниш, ЛС								

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност (*базнагодина*)	Циљана вредност у 2024. години	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години
Оспособљена лица за обављање послова локалнеполитике запошљавања	Број	звештај ГрадаНиша	1 (2023.)	2	3	3
Одржани састанци Локалног савета за запошљавање	Број	Извештај ЛСЗ	4 (2023.)	5	5	5
Усвојена планска документа у области локалнеполитике запошљавања	Број	звештај ГрадаНиша	0 (2023.)	1	0	0

Мера 3.1: **Јачање капацитета запослених Града Ниша и успостављање механизама за бољу координацију надлежних тела**

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Град Ниш, ЛСЗ

Период спровођења: 2024-2026. Тип мере: регулаторна

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељрезултата)	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност 2024. години	Циљана вредност 2025. години	Циљана вредност 2026. години
Запослена лица која поседују знања и компетенције за обављање послова из области локалне политике запошљавања	Број	Извештај Града Ниша	1	2023.	2	3	3
Одржани састанци Локалног савета зазапошљавање	Број	Извештај ЛСЗ	4	2023.	5	5	5

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.		
		У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Буџет ЈЛС:		Тачан износ у овом тренутку није определљен	Тачан износ у овом тренутку није определљен	Тачан износ у овом тренутку није определљен

Средства донатора: - - -

Назив активности:	Орган којиспроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	На финансијска средства поизворима у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
3.1.1 Спровођење обука и других активности за запослене Града Ниша који су надлежни за областрада и запошљавања	Град Ниш	/	2026.	Средствадонатора	/		/	/
3.1.2 Састанци мултисекторског тима у циљу координације активности и праћења реализацијелокалне политике запошљавања	Град Ниш	НСЗ, Град Ниш, РРА Југ,образовне институције	2026.	/	/		/	/
3.1.3 Оснаживање капацитета запослених за рад са послодавцима	Град Ниш	Привредна комора, РРА југ, удружења послодаваца,Град Ниш	2026.	Средствадонатора	/		/	/
3.1.4 Одржавање редовних састанак Локалног савета зазапошљавање	Град ниш	ЛСЗ, Град Ниш	2026.	/	/		/	/

Мера 3.2: **Развој локалних планских докумената у области запошљавања и унапређење механизама за праћење ефеката реализације**

Орган одговоран за спровођење (координисање спровођења) мере: Град Ниш, ЛСЗ

Период спровођења: 2024-2026. Тип мере: регулаторна

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељрезултата)	Јединицамере	Извор провере	Почетна вредност	Базна година	Циљана вредност у 2024. години	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години
Усвојена планска документа у областилокалне политике запошљавања	Број	Извештај Града Ниша	0	2023.	1	0	0
Усвојени годишњи извештаји о реализацијимера активне политике запошљавања	Број	Извештај ЛСЗ	0	2023.	1	1	1

Извор финансирања мере	Веза са програмским буџетом	Укупна процењена финансијска средства у 000 дин.		
		У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
Буџет ЈЛС:		Тачан износ у овом тренутку није определљен	Тачан износ у овом тренутку није определљен	Тачан износ у овом тренутку није определљен

Средства донатора: - - -

Назив активности:	Орган којиспроводи активност	Органи партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	ена финансијска средства поизворима у 000 дин. У 2024. години	У 2025. години	У 2026. години
3.2.1 Доношење Програма запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године саакционим планом за његово спровођење	Град Ниш	СКГО, ГрадНиш	2026.	Средствадонатора	/	/	/	/
3.2.2 Усвајање Извештаја о годишњој реализацији мера активнеполитике запошљавања	Град Ниш	ЛСЗ, Град Ниш	2026.	/	/	/	/	/

I. Подршка самозапошљавању

(СУБВЕНЦИЈЕ ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ-СУФИНАНИРАЊЕ ГРАДА НИША И НСЗ-а)

Циљ мере: Стручна и финансијска помоћ незапосленима за отпочињање сопственог бизниса уз самозапошљавање корисника субвенције.

Садржај мере: Средства за самозапошљавање се одобравају у виду субвенције ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, од стране незапосленогили удруживањем више незапослених, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос.

Категорије лица којима је намењена мера: *Мера* је намењен категорији теже запошљивих лица уз давање предности женама за укључивање у меру. С обзиром да локално тржиште не намеће потребу издвајања одређених делатности, то ће бити подржане све оне делатности као и у јавном позиву Националне службе за запошљавање.

Трајање мере: 12 месеци.
Очекивани резултат: Покретање 60 сопствених бизниса у 2024., односно 80 у 2025. и 100 у 2026. години.
Носиоци активности реализације мере: НСЗ - филијала Ниш кроз стручну и техничку подршку у реализацији мере, од обраде појединачних захтева, њиховогрангирања, доношења Одлуке о реализацији програма, припреме уговора, до праћењаи контроле корисника средстава. Град Ниш кроз учешће у креирању и објави јавног позива.
Извори финансирања: Буџет Града Ниша - 9.100.000,00 динара у 2024., 15.300.000,00 динара у 2025. и 19.100.000,00 динара у 2026. години.
Буџет РС - до 8.900.000,00 динара у 2024., односно до 15.100.000,00 динара у 2025. и 18.900.000,00 динара у 2026. години.
Мониторинг и евалуација: НСЗ - филијала Ниш, Град Ниш.
Индикатори успешности: Број самозапослених лица.
Извори података: Извештаји АПР-а, извештаји НСЗ-а.

Табела бр. 16 Преглед калкулације потребних средстава за реализацију самозапошљавања по годинама

2024. год.						
Категоријалица	Износ субвенцијепо лицу	Број лица	Потребнасредства	нирани извори финансирања(РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица уз приоритет жена.	300.000,00	60	18.000.000,00	9.100.000,00 (50,6%)	8.900.000,00 (49,4%)	0
УКУПНО:		60	18.000.000,00	9.100.000,00	8.900.000,00	0
2025. год.						
Категоријалица	Износ субвенцијепо лицу	Број лица	Потребнасредства	нирани извори финансирања(РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица уз приоритет жена.	380.000,00	80	30.400.000,00	15.300.000,00 (50,3%)	15.100.000,00 (49,7%)	0
УКУПНО:		80	30.400.000,00	15.300.000,00	15.100.000,00	0
2026. год.						
Категоријалица	Износ субвенцијепо лицу	Број лица	Потребнасредства	нирани извори финансирања(РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљивалица уз приоритет жена.	380.000,00	100	38.000.000,00	19.100.000,00 (50,3%)	18.900.000,00 (49,7%)	0
УКУПНО:		100	38.000.000,00	19.100.000,00	18.900.000,00	0

Напомена: *1. У случају самозапошљавања особа са инвалидитетом субвенција се одобрава у једнократном износу од 330.000,00 динара у 2024. години, односно 420.000,00 динара у 2025. и 2026. години по кориснику, те је у том случају дозвољено одступање од плана у погледу укупног броја одобрених субвенција. 2. У случају да из одређених разлога не дође до суфинанирања програма, програм ће бити реализован кроз техичку и стручну подршку од стране НСЗ-а.*

II. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих

(СУФИНАНИРАЊЕ ГРАДА НИША И НСЗ-а)

Циљ мере: Финансијска помоћ послодавцима у циљу радног ангажовања теже запошљивих лица.
Садржај мере: Средства се одобравају у виду субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих, у једнократном износу приватним послодавцима.
Категорије лица којима је намењена мера:
млади у домском смештају, хранитељским породицама и старатељским породицама; лица без завршеног средњег образовања и лица која су завршила ФООО; старији од 50 година; Роми; особе са инвалидитетом; корисници новчане социјалне помоћи; лица која се налазе на евиденцији незапослених дуже од 12 месеци, а посебно лица на евиденцији

дуже од 24 месеца; жртве породичног насиља. Предност за укључивање у меру имају жене, посебно жене из мање развијених и девастираних подручја.
Трајање мере: 12 месеци.
Очекивани резултат: Упошљавање по 43 теже запошљивих лица у 2024., односно 90и 110 у 2025. и 2026. години.
Носиоци активности реализације мере: НСЗ - филијала Ниш кроз подршку у реализацији мере, од обраде појединачних захтева, њиховог рангирања, доношења Одлуке о реализацији програма, припреме уговора, до праћења и контроле корисникасредстава. Град Ниш кроз учешће у креирању и објави јавног позива.
Извори финансирања: Буџет Града Ниша – 5,000.000,00 динара у 2024. години, односно 10.400.000,00 динара у 2025. и 12.700.00,00 динара у 2026. години.
Буџет РС - до 8.000.000,00 динара у 2024., односно 10.300.000,00 динара у 2025. и 12.600.000,00 у 2026. години.
Мониторинг и евалуација: НСЗ - филијала Ниш, Град Ниш.
Индикатори успешности: Број новозапослених лица.
Извори података: Извештаји АПР-а, извештаји НСЗ-а.

Табела 17. Преглед калкулације потребних средстава за реализацију субвенција зазапошљавање незапослних лица из категорије теже запошљивих

2024. год.						
Категоријалица	Износ субвенцијепо лицу	Бројлица	Потребнасредства	ланирани извори финансирања(РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица	230.000,00	43	9.881.423,00	5.000.000,00 (50,6%)	4.881.423,00 (49,4%)	0
УКУПНО:		43	9.881.423,00	5.000.000,00	4.881.423,00	0
2025. год.						
Категоријалица	Износ субвенцијепо лицу	Бројлица	Потребнасредства	ланирани извори финансирања(РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица	230.000,00	90	20.700.000,00	10.400.000,00 (50,2%)	10.300.000,00 (49,8%)	0
УКУПНО:		90	20.700.000,00	10.400.000,00	10.300.000,00	0
2026. год.						
Категоријалица	Износ субвенцијепо лицу	Бројлица	Потребнасредства	ланирани извори финансирања(РСД) и %		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљивалица	230.000,00	110	25.300.00,00	12.700.000,00 (50,2%)	12.600.000,00 (49,8%)	0
УКУПНО:		110	25.300.000,00	12.700.000,00	12.600.000,00	0

Напомена: *1. У случају самозапошљавања особа са инвалидитетом субвенција се одобрава у једнократном износу од 330.000,00 динара у 2024. години, односно 420.000,00 динара у 2025. и 2026. години по кориснику, те је у том случају дозвољено одступање од плана у погледу укупног броја одобрених субвенција. 2. У случају да из одређених разлога не дође до суфинанирања програма, програм ће бити реализован кроз техичку и стручну подршку од стране НСЗ-а.*

III. Стручна пракса

(СУФИНАНИРАЊЕ ГРАДА НИША И НСЗ-а)

Циљ мере: Стручно оспособљавање лица за самосталан рад у струци.
Садржај мере: Стручно оспособљавање незапослених лица за самосталан рад у струци без заснивања радног односа, ради стицања искуства и услова за полагање приправничког, односно, стручног испита у складу са Законом или општим актом послодавца. Стручна пракса се реализује код послодавца који припада приватном сектору, док се највише до 40% укупно планираних учесника може ангажовати у јавном сектору, по следећим приоритетима:

1) на пословима здравствених радника;
2) на пословима социјалне заштите;
3) на пословима образовања и васпитања;
4) на пословима правосуђа.

Категорије лица којима је намењена мера: Мера је намењена незапосленим лицимабез радног искуства у струци, са високим, вишим и средњим образовањем, без обзира на године старости. Приоритет за укључивање имају незапослене особе са инвалидитетом и Роми.
Трајање мере: Од 6 до 12 месеци.

Очекивани резултат: Најмање 27 стручно оспособљених незапослених лица у 2024.години, односно 60 у 2025. и 80 у 2026. години
Носиоци активности реализације мере: НСЗ - филијала Ниш кроз подршку уреализацији мере, Град Ниш кроз учешће у креирању и објави позива.
Извори финансирања: Буџет Града Ниша – 4.100.000,00 динара у 2024. години,8.032.800,00 динара у 2025. и 11.932.800,00 у 2026. години. Буџет РС – 7.000.000,00
динара у 2024. год., 8.000.000,00 динара у 2025. и 11.900.000,00 динара у 2026. години.
Мониторинг и евалуација: НСЗ - филијала Ниш, Град Ниш.
Индикатори успешности: Број лица укључених у меру.
Извори података: Извештаји послодаваца, извештаји НСЗ-а.

Табела 18. Преглед калкулације потребних средстава за реализацију стручне праксе погодинама

2024. год.						
Категоријалица	Износ полицу	Процењен број лица	Процењенасредства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Лица без радног искуства	Тачан износ по лицу је непредвидив у моменту планирања	27	8.102.766,80	4.100.000,00 (50,6%)	4.002.766,80 (49,4%)	0
УКУПНО:		27	8.102.766,80	4.100.000,00	4.002.766,80	0
2025. год.						
Категоријалица	Износ полицу	Процењен број лица	Процењенасредства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Лица без радног искуства	Тачан износ по лицу је непредвиди в у моменту планирања	60	16.032.800,00	8.032.800,00 (50,1%)	8.000.000,00 (49,9%)	0
УКУПНО:		60	16.032.800,00	8.032.800,00	8.000.000,00	0
2026. год.						
Категоријалица	Износ полицу	Процењен број лица	Процењенасредства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Лица без радног искуства	Тачан износ по лицу је непредвидив у моменту планирања	80	23.832.800,00	11.932.800,00 (50,1%)	11.900.000,00 (49,9%)	0
УКУПНО:		80	23.832.800,00	11.932.800,00	11.900.000,00	0

Напомене: 1. *У случају да је за одређена лица са завршеном ВШСС предвиђено Законом или другим актомтрајање стручне праксе од 12 месеци, могуће је извршити умањење броја лица у односу на план, како бисе компензирала недостајућа финансијска средства.*

2. У случају да за лица са одређеним степеном не постоји исказана потреба послодаваца и тиме се онемогући потпуна реализација плана, могуће је прерасподелити средства ка лицима са оним степенима за којима постоји тражња, те је у том случају дозвољено одступање од плана.

3. У случају да у наредним годинама дође до значајније промене месечне основице доприноса на коју се зарачунава износ осигурања за случај повреде на раду и професионалне болести и тиме прекорачи планирани буџет, дозвољава се корекција броја лица у односу на план.

IV. Гаранција за младе

(ПИЛОТ ПРОГРАМ ГРАДА НИША И НСЗ-а)

Гаранција за младе је програм који има за циљ да млади до 30 година старости добијуквалитетну понуду за посао, наставак образовања или праксу у року од четири месецаод уласка у статус незапослености или напуштања, односно завршетка формалног образовања, и тиме допринесе олакшаној транзицији младих на тржиште рада и подстакне њихово запошљавање. Делотворно спровођење Гаранције за младе подразумева снажна партнерства на институционалном нивоу, посебно између ресора надлежних за рад и запошљавање, образовање, омладину, привреду и финансије, са послодавцима, као и са ОЦД и канцеларијама за младе ради спровођења активности досезања, оснаживања и подизања свести младих о подршци која им је на располагању. План имплементације Гаранције за младе за период од 2023. до 2026. године је утврђен на основу резултата мапирања младих који нису запослени, нису нашколовању или обуци (NEET), сагледавања постојећих политика и спроведеног консултативног процеса у оквиру Координационог тела за израду и праћење спровођења Плана имплементације Гаранције за младе.

Планиране реформе и интервенције груписане су у оквиру четири фазе: I)мапирање и рана интервенција; II) досезање до неактивних младих; III) припрема; и

IV) понуда. Средства за спровођење неопходних реформи и интервенција утврђених уоквиру Плана имплементације, заједно са пружањем субвенционисаних услуга припреме и понуде, обезбеђена су у оквиру буџета Републике Србије, финансијског плана Националне службе за запошљавање, буџета локалних самоуправа, ИПА фондова и донаторских пројеката техничке сарадње у области запошљавања и образовања.

Фазе:

1. Мапирање и рана интервенција

Фаза мапирања, подразумева реализацију активности усмерених ка стварању аналитичке базе о карактеристикама NEET младих и узроцима њихове неактивности,као основе за дизајн и развој прилагођених услуга досезања, подршке и припреме. Мапирањем се утврђују и постојећи, али и недостајући капацитети и услуге на локалном нивоу и у складу са налазима, планирају активности јачања истих.

Рана интервенција обухвата реформе и мере које доприносе унапређењу положаја младих на тржишту рада, кроз систем формалног образовања, ради олакшане транзиције из света образовања у свет рада и превенирања NEET статуса.

2. Досезање

Фаза досезања је фаза идентификовања NEET младих који су удаљени са тржишта рада и који се сами не обраћају институцијама за подршку. Услуге досезања и приступи за активацију неактивних младих морају бити прилагођени локалним приликама и спроводити на нивоу локалних самоуправа, како би, на што адекватнији начин, могли да одговоре на изазове и потребе младих у датом окружењу. Развој Модела за досезање и активацију NEET младих даје повратне информације о томе: 1) шта даје најбоље резултате за различите категорије NEET младих; 2) које услуге подршке су најпотребније (нпр. услуге запошљавања, КВиС, услуге социјалне заштите, брига о деци, психолошка саветовања и сл.) и 3) које додатне капацитете и компетенције ОЦД, канцеларије за младе и омладински радници треба да развију радиспровођења делотворних активности досезања.

3. Припрема

Фаза припреме је уједно фаза активације младих и подразумева интензиван индивидуални стручни саветодавни рад кроз који се идентификују неповољне околности у којима се налази млада особа, препреке и разлози недовољне активностии незапослености, како би се утврдиле услуге и мере активне политике запошљавањау које ће се лице укључити ради запошљавања или повећања запошљивости, односноодговарајућа понуда. Имајући у виду да је главна улазна тачка Гаранције за младе Национална служба за запошљавање, ова фаза подразумева ојачан и проширен портфолио услуга које Национална служба за запошљавање пружа клијентима (саветовање за запошљавање, професионална оријентација и саветовање опланирању каријере, мере активног тражења посла, обилазак послодаваца, форум послодавца, посредовање у запошљавању), укључујући и усаглашавање са захтевима система пружања услуга унутар Гаранције за младе (предрегистрација, доступност ИТ подршке, сарадња са партнерима, праћење и извештавање)[319]27.

Развој додатних/ комплементарних мера и услуга

Кратке обуке – подразумевају обуке, у трајању до два месеца, које имају за циљунапређење запошљивости кроз стицање додатних знања и вештина (нпр. курсеви страних језика, ИТ писмености и сл.). Током трајања кратке обуке, полазници остварују право на месечну новчану помоћ, путне трошкове и осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести.

Новчани додатак за бригу о деци – незапослени млади самохрани родитељ детета/деце млађег/е од седам (7) година или породице у којој је један супружник запослен, а други незапослен и има обавезу чувања детета/деце, може да оствари право на комплементарну подршку у виду новчаног додатка за бригу о деци ради покривања трошкова државне или приватне предшколске установе, дневног центра, у случају деце са инвалидитетом и др. у трајању од најдуже шест месеци, уколико је родитељ укључен у мере активне политике запошљавања које садрже компоненту обукеи/или најдуже два месеца, уколико је родитељ укључен у мере субвенционисаног запошљавања.

Признавање претходног учења – је активност образовања одраслих која се остварује проценом и валидацијом знања, вештина и способности стечених образовањем, животним или радним искуством (кроз неформално или информално учење) и која омогућава даље учење и повећање конкурентности на тржишту рада.

У поступку признавања претходног учења, код ЈПОА, кандидату се, применом референтних инструмената, процењују знања, вештине и ставови стечени кроз радно или животно искуство и признају исходи учења и компетенције утврђене стандардом квалификације, које је у поступку успео да докаже, након чега се издаје одговарајућа јавна исправа или уверење.

У циљу увођења и развоја признавања претходног учења, спровешће се мапирање потреба за занимањима у три филијале у којима се пилотира Гаранција за младе[320]28, а саветници у Националној служби за запошљавање биће обучени да препознају лица која могу да се укључе у признавање претходног учења, да изврше селекцију и

---

[319] 27 у складу са референтним смерницама Европске комисије

[320] 28 У оквиру Гаранције за младе финансираће се укључивање 10 лица у поступак признавања претходног учења у фазиприпреме у 2026. години

избор потенцијалних лица за укључивање у признавање претходног учења за одређена занимања, а у складу са понудом акредитованих установа.

4. Понуда

Фаза пружања квалитетних понуда младима који су укључени у Гаранцију за младе обухвата: понуде за запошљавање, понуде за наставак образовања и обуку као и и понуде за радну праксу. У овој фази важна реформа односи се на доношење Законао радној пракси, како би се радна пракса ускладила са критеријумима квалитета утврђеним Препоруком Савета ЕУ о оквиру квалитета за радне праксе из 2014. године,а да би се младим полазницима праксе омогућило да стекну квалитетно радно искуство у сигурним и правичним условима.

4.1. Понуда за запошљавање

4.1.1. Несубвенционисано запошљавање младих – подразумева ***посредовање за запошљавање***, односно пословеповезивања лица која траже запослење са послодавцима који Националној служби за запошљавање исказују потребу за кандидатима, ради заснивања радног односа или друге врсте радног ангажовања.

4.1.2. Субвенционисано запошљавање младих – подразумева финансијски подстицај, у једнократном, износу послодавцу из приватног сектора за запошљавањемладих незапослених лица из категорије теже запошљивих, односно субвенцију зараде за запошљавање незапослених младих особа са инвалидитетом без радног искуства, на месечном нивоу.

4.1.2.1. Субвенције за запошљавање младих из категорије теже запошљивих–подразумева финансијски подстицај, у једнократном износу, послодавцима из приватног сектора, за запошљавање незапослених младих лица и то:младих без квалификација или са ниским нивоом квалификација, младих из домског смештаја, хранитељских и старатељских породица, младих особа са инвалидитетом, младих Рома, младих корисника новчане социјалне помоћи и сл. Износ субвенције условљен је нивоом развијености локалне самоуправе у којој се врши запошљавање, ау складу са посебним актом Владе. Реализација се прати 12 месеци.

4.1.2.2. Субвенције за запошљавање младих особа са инвалидитетом без радног искуства– послодавац, који на неодређено време запосли особу са инвалидитетом без радног искуства, има право на субвенцију зараде за ту особу у трајању од 12 месеци од дана заснивања радног односа. Субвенција зараде се одобрава на основу поднетог захтева послодавца, у висини до 75% укупних трошкова зараде са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање, али не више од износа минималне зараде утврђене у складу са прописима о раду.

4.1.3. Субвенционисано самозапошљавање–обухвата стручну помоћ и средства у виду једнократне субвенције младом незапосленом лицу за отпочињање сопственог посла, као и менторску подршку.

4.1.3.1. Субвенција за самозапошљавање–средства за самозапошљавање одобравају се незапосленом младом лицу у виду субвенције, у једнократном износу, ради оснивања радње, задруге, или другог облика предузетништва, као и за оснивање привредног друштва уколико оснивач заснива у њему радни однос. Незапослена млада лица из категорије особа са инвалидитетом имају право на увећан износ субвенције. Одобравање субвенције за самозапошљавање одређује се на основу оцене бизнис плана, узимајући у обзир и припадност категоријама теже запошљивих лица. Реализација се прати 12 месеци.

4.1.3.2. Менторска подршка за незапослене младе којима је одобрена субвенција за самозапошљавање–биће уговорена са компетентним пословним субјектом/пружаоцем који је доказао да има искуства и капацитет за пружање специјалистичке пословне подршке у сфери продаје, маркетинга и рачуноводства. Менторска подршка, у трајању од 24 сата по примаоцу субвенције за самозапошљавање, биће доступна на захтев.

4.1.4. Приправништво за младе–организује се уз заснивање радног односа и подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у занимању, за које је стеченонајмање средње образовање или најмање високо трогодишње или четворогодишње образовање, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита ако је то као услов за рад на одређеним пословима утврђено законом или правилником.

Право на укључивање у меру имају незапослени млади, посебно млади који су вишеструко рањиви, без радног искуства у занимању за које је стечено образовање, који се налазе на евиденцији незапослених најмање три месеца.

Приправништво за младе се реализује код послодавца који припада приватномсектору.

Национална служба за запошљавање исплаћује послодавцу накнаду трошкова месечне зараде за приправника са средњим образовањем у висини минималне зарадеса припадајућим порезом и доприносима, а за приправника са високим образовањем у висини минималне зараде увећане за 20%, са припадајућим порезом и доприносима.Послодавац је у обавези да приправнику исплаћује зараду у складу са законом.

Трајање приправништва за младе утврђено је законом односно правилником, а Национална служба за запошљавање исто финансира шест месеци за младе са средњим образовањем, односно до 12 месеци за младе са високим образовањем.

4.1.5. Стицање практичних знања –подразумева стицање практичних знања и вештина обављањем конкретних послова, кроз заснивање радног односа код послодавца који припада приватном сектору и намењено је младима без квалификација или са ниским нивоом квалификација, као и младима који су вишеструко рањиви. Послодавац заснива радни однос на одређено време са незапосленим младим лицем и остварује право на накнаду трошкова зараде за

укључена лица у висини минималне зараде са припадајућим порезом и доприносима у трајању од три месеца. Послодавац има обавезу да задржи лице у радном односу још три месеца након завршетка мере. У случају да послодавац заснује радни однос на неодређено време са незапосленим лицем на почетку мере или до истека трећег месеца, односно завршетка мере, има право на накнаду трошкова зараде за још три месеца, односно у укупном трајању од шест месеци. Послодавац има обавезу да задржилице у радном односу још најмање шест месеци након истека финансирања. Послодавци морају имати и запосленог ментора, као и техничке, просторне и друге капацитете за спровођење ове мере.

4.1.6. **Јавни радови**–организују се у циљу радног ангажовања теже запошљивих младих и младих у стању социјалне потребе, као и остваривања одређеног друштвеног интереса у неразвијеним и девастираним подручјима. Послодавац - извођач јавног рада, закључује са незапосленим лицем уговор о радном ангажовању у складу са прописима о раду и јавним конкурсом. Послодавац - извођач јавног рада може остварити право на накнаду трошкова спровођења јавног рада и накнаду трошкова обуке.

4.2. Понуде за наставак образовања и обуку

4.2.1. **Стручна пракса** –подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци, без заснивања радног односа, у трајању од најдуже шест месеци и намењена је младима са најмање средњим образовањем без радног искуства.

4.2.2. **Обука за тржиште рада**–организује се ради стицања додатних знања и вештина, у складу са потребама тржишта рада и послодаваца, а у циљу унапређења компетенција и запошљивости незапослених младих лицаи воде стицању признатих квалификација, односно дела квалификација. Обуке за тржиште рада спроводе ЈПОА ускладу са акредитованим програмима обука у оквиру неформалног образовања, и/или средње стручне школе које издају јавно признате исправе.

4.2.3. **Обука на захтев послодавца** –има за циљ да обезбеди незапосленим младим лицима да стекну знања и вештине потребне за обављање послова на конкретном
радном месту, код конкретног послодавца који припада приватном сектору. Обуке спроводе акредитовани послодавци, односно послодавци који су успоставили сарадњу са ЈПОА и/или средњим стручним школама које издају јавно признату исправу.
Послодавац има обавезу да закључи уговор о раду са најмање 50% лица која су успешно завршила обуку и да их задржи у радном односу најмање још шест месеци. Национална служба за запошљавање ће покрити део трошкова обуке који се исплаћујупослодавцу, а полазницима ће исплатити месечну накнаду за похађање обуке, путне трошкове и осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести.

4.2.4. **Функционално основно образовање одраслих**–намењено је незапосленим младим лицима без основног образовања и има за циљ стицање основног образовањау складу са законом, уз могућност стицања компетенције за обављање једноставних послова. Национална служба за запошљавање исплаћује средства за трошкове превоза полазницима или школским образовним институцијама, а може сносити и трошкове припреме лица за полагање завршног испита.

4.3. Понуде за радну праксу

4.3.1. Радна пракса-може бити понуда након усвајања Закона о радној пракси.

4.3.2. Програм подстицања запошљавања младих „Моја прва плата" - Може бити понуда након усклађивања са Законом о радној пракси и Смерницама ЕК за припрему Плана имплементације Гаранције за младе (у погледу дужине трајања мере - до 6 месеци и др.).

Поред мера активне политике запошљавања које реализује Националнa службаза запошљавање, Гаранција за младе садржи и субвенционисане понуде других органа.

Министарство привреде препознало је младе предузетнике као значајан ресурс за развој економије и припремило мере подршке, тако да је Програм подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању и младе, саставни део понуде Гаранције за младе. Министарство привреде у сарадњи са Развојном агенцијом Србије и акредитованим регионалним развојним агенцијама пружа младим предузетницима бесплатну нефинансијску подршку кроз стандардизовани сет услуга, који се састоји од расположивих саветодавних услуга, обавезне обуке за почетнике у пословању, једне или више специјализованих обука и менторинг услуге у трајању до 40 сати.

Такође, пратиће се број младих који се запошљавају уз пореске олакшице које послодавци и предузетници могу да остваре у складу са прописима из области доприноса за обавезно социјално осигурање и пореза на доходак грађана.[29]

У плану је да се овом мером на нивоу филијале Ниш укључи око 1000 младих лица, од чегавише од половине на нивоу града.

[29] Акциони план за период од 2024. до 2026. године за спровођење стратегије запошљавања у РС за период од 2021. до2026. године, стр.54-58

V. Обуке информатичке писмености за теже запошљива лица

Циљ мере: Стварање услова за повећање запошљења теже запошљивих категорија лица.

Садржај мере: Организовање обука информатичке писмености за теже запошљива лица у оквиру СКИП Центра Ниш. Планирано је одржавање 5 модула, где сваки модултраје по 10 часова (2 часа недељно*5 дана), тако да сваки полазник заврши курс за 5 недеља. Тиме би се увећале компетенције теже запошљивих лица и самим тим створили бољи предуслови за брже укључивање на тржиште рада и проналажење запослења.

Категорије лица којима је намењена мера: Мера је намењена следећимкатегоријама теже запошљивих лица:

- Дугорочно незапослена лица,
- Технолошки вишкови,
- Лица старија од 50 година,
- Лица старости до 30 година,
- Корисници социјалне помоћи,
- Деца без родитељског старања,
- Жртве породичног насеља.

Трајање мере: Од 6 до 9 месеци.

Очекивани резултат: Очекивани број полазника у 2024. години је 288, док је у 2025.и 2026. години по 600.

Носиоци активности реализације мере: Град Ниш у сарадњи са СКИП Центром Ниши уз подршку Националне службе за запошљавање филијале Ниш и Центра за социјални рад Ниш.

Извори финансирања: Буџет Града Ниша – 633.000,00 динара у 2024, и по 1.267.200,00 динара у 2025. и 2026. години. Средства су намењена осигурању полазникаобука за случај смрти услед незгоде и трајног инвалидитета.

Мониторинг и евалуација: Град Ниш.

Индикатори успешности: Број лица укључених у меру.

Извори података: Извештаји СКИП Центра Ниш.

. Преглед калкулације потребних средстава за реализацију обука информатичкеписмености за теже запошљива лица по годинама

2024. год.						
Категоријалица	Износ полицу	Процењен број лица	Процењенасредства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица	ачан износпо лицу је непредвиди в моментупланирања	288	633.000,00	633.000,00 (100%)	0	0
УКУПНО:		288	633.000,00	633.000,00	0	0
2025. год.						
Категоријалица	Износ полицу	Процењен број лица	Процењенасредства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица	Тачан износ по лицу је непредвидив у моменту планирања	600	1.267.200,00	1.267.200,00 (100%)	0	0
УКУПНО:		600	1.267.200,00	1.267.200,00	0	0
2026. год.						
Категоријалица	Износ полицу	Процењен број лица	Процењенасредства	Планирани извори финансирања у РСД		
				ЈЛС	РС	Остали
Теже запошљива лица	Тачан износ по лицу је непредвидив у моменту планирања	600	1.267.200,00	1.267.200,00 (100%)	0	0
УКУПНО:		600	1.267.200,00	1.267.200,00	0	0

СКИП Центар је основан потписивањем Меморандума о разумевању и сарадњи у области информационо – комуникационих технологија између Министарства

државне управе и локалне самоуправе Републике Србије и Националне агенције за информационо друштво Републике Кореје.

Први Српско-корејски информатичко приступни центар (СКИП Центар) у оквиру Министарства државне управе и локалне самоуправе је отворен 20. децембра 2017. године.

Успостављањем СКИП Центра, осим едукације државних службеника, грађани и старт-ап компаније имају бесплатан приступ свим услугама центра. Циљ Центра је да, у сопственом високо технолошки опремљеном простору, омогући бесплатан приступ иупознавање са достигнућима ИКТ (информационо-комуникационих технологија) поготово када су у питању услуге електронске управе, подигне технолошку писменостопште популације и промовише сарадњу у између Републике Србије и Републике Кореје.

Опрема којом располаже СКИП Центар је најновија опрема која омогућава приступ бројним програмима неопходним за обучавање полазника како на почетном нивоу, тако и за држање обука за захтевније полазнике који већ имају искуство и знање из области ИТ – ја.

Центар располаже са 50 лаптоп рачунара, а сваки рачунар је повазан на бежични интернет. Имајући у виду да је сваки део Центра покривен изузетно брзом бежичноминтернет мрежом, могуће је коришћење и таблета и других уређаја са интернетским приступом. СКИП Центар располаже опремом за видео конференције и два смарт подијума (SmartPodium), који предавачима олакшавају предавање, док полазницима пружају директан увид у рад предавача што значајно може олакшати процес учења и омогућава паралелан рад полазника и предавача. Смарт подијум (SmartPodium) је иновативни аудио – визуелни уређај који има уграђене мултимедијалне компоненте којма се управља додиром (попут таблета). У Центру постоје два таква уређаја и оба су повезана са пројектором, звучницима, веб камером и бежичним микрофоном. Смарт подијумом (SmartPodium) се може управљати и помоћу таблета или неког другог рачунара, осим већ постојећег интегрисаног рачунара.

Захваљујући постојећим условима Град Ниш ће у сарадњи са Центром за социјални рад из Ниша и Националном службом за запошљавање филијалом Ниш, а преко СКИП Центра, бити у могућности да организује обуке за теже запошљива лица у циљу јачањањихове информатичке писмености, како би им се олакшало укључивање на тржиште рада и увећале шансе за запослење.

VI Мера подстицаја дигиталне конкурентности-Дигитални послови

Циљ мере: Подстицање заспослености и продуктивности у дигиталној економији.

Садржај мере: Развој напредних вештина, знања и компетенција за рад које су потребне локалном тржишу рада кроз примену два модела:

1. „Upskilling“- Да помогне нишким предузећима да се прилагоде дигиталномоперативном окружењу пружајући запосленима у предузећима субвенционисану обуку о дигиталним вештинама за које постоји потреба. подстицај је доступан производним предузећима да упишу своје запослене на курс обуке из веома траженихдигиталних вештина. Предузећа могу да бирају са листе 12-недељних курсева. Примери обука укључују (али нису ограничени на): аналитику података; рачунарствоу облаку; ИТ операције и подршка; веб развој; дигитални маркетинг; планирање ресурса предузећа (ЕРП); управљање односима са клијентима (ЦРМ); или роботска аутоматизација процеса. Полазницима обука је по предузећу омогућена подршка којасе мери износом од 120.000,00 динара по запосленом, где се заузврат очекује да компанија обезбеди да се њиховим номинованим запосленима пружи прилика да примењује стечено знање. Ово укључује такође и уграђивање дигиталног елемента у опис позиције запосленог по завршетку обуке и осигуравање да се запосленом додељују релевантне радне активности и задаци у вези дигиталних послова.
2. “Reskilling”- Да убрза запошљавање талетованих нишлија у рангу почетника у пословању или средње искусних (10 година рада) да пређу на послове високе потражње у дигиталној економији. Дигитални послови је мера која има за циљ да усаврши 10 талентованих нишлија који су у рангу почетника или средње искусних (10година рада) да пређу на послове високе потражње у дигиталној економији. Учесницибитребало да долазе из различитих области радаа и имају искуство у широком спектру сектора. Са новостеченим дигиталним вештинама, показаним способностимаи преносивим вештинама из својих претходних каријера, учесници ових мера се очекују да могу да дају вредан и непосредан допринос пословању. Ова мера би требало да подржава почетнике или средње искусне професионаце да заврше 12- недељни курс обуке подржан од стране индустрије и могућности да се пријаве за 12-недељно запошљавање у неком од нишких предузећа како би своје нове вештине применили у пракси. Сваки учесник добија и подршку каријерног тренера и техничкогментора. Програм би требало да буде у потпуно бесплатан за кандидате, а предузећима би требало обезбедити субвенције од 500.000,00 динара по кандидату, као исплата која се нуди за покривање плата кандидата за период од 12 недеља (три месеца), који имају опцију да задрже учесника као стално запосленог након завршеткапрограма.

Са обе подмере је планирано да сваки курс буде подржан од стране искуснихпредаваача изабраних кроз конкуретни поступак.

Курсеви би требало да буду фокусирани на следеће теме (али не и ограничени) идефинисаће се коначно по потребема привреде и јавног позива:

3. Web development

4. Програмирање / развој софтвера
5. Вештачка интелигенција (АИ) / машинско учење
6. Рачунарство у облаку
7. Управљање односима са клијентима (ЦРМ)
8. Сајбер безбедност
9. Аналитика података
10. Дигитални маркетинг
11. Планирање ресурса предузећа (ЕРП)
12. ИТ операције и подршка

Учесници мера „Дигитални послови“ би требало да буду изабрани кроз конкурентни процес у три корака који процењује њихову запошљивост, као и њихову склоност и спремност да пређу у дигиталну каријеру.

Категорије лица којима је намењена мера: Мера је намењена следећим категоријама:

- Запослени у компанијама којима су потребна додатна знања и вештине за обављање послова у дигиталном окружењу
- Почетници или средње искусни професионалци у различитим областима пословања (10 година рада) који желе да пређу на послове високе потражње у дигиталној економији

Трајање мере: 6 месеци.

Очекивани резултат: Очекивани број полазника у 2024. години је 15, док је у 2025. и 2026. години по 35.

Носиоци активности реализације мере: Град Ниш-СКИП Центар Ниш, уз подршку Националне службе за запошљавање филијале Ниш.

Извори финансирања: Буџет Града Ниша – 1.800.000,00 динара у 2024, и по 6.100.000,00 динара у 2025. и 2026. години. Средства су намењена за обезбеђивање тренера/предавача из области дигиатлне економије и осигурању полазника обука заслучај смрти услед незгоде и трајног инвалидитета.

Мониторинг и евалуација: Град Ниш.

Индикатори успешности: Број лица укључених у меру.

Извори података: Извештаји СКИП Центра Ниш.

Табела 20. Преглед калкулације потребних средстава за реализацију реализацију Мераподстицаја дигиталне конкурентности-„Дигитални послови“ по годинама

2024. год.						
Категоријалица	**Износпо лицу**	**Процењен број лица**	**роцењенасредства**	**ланирани извори финансирања уРСД**		
				ЈЛС	**РС**	**Остали**
Запослени укомпанијама којима су потребна додатназнања и вештине заобављање послова у дигиталномокружењу	120.000,00	15	1.800.000,00	1.800.000,00	0	0
Почетници или средње искусни у различитим областима пословања (10 година рада) који желе да пређу на послове високе потражње удигиталној економији	500.000	0	0	0	0	0
УКУПНО:		15	1.800.000,00	1.800.000,00	0	0
2025. год.						
Категоријалица	**Износпо лицу**	**Процењен број лица**	**роцењенасредства**	**ланирани извори финансирања уРСД**		
				ЈЛС	**РС**	**Остали**
Запослени укомпанијама којима су потребна додатназнања и вештине заобављање	120.000,00	30	3.600.000,00	3.600.000,00	0	0
послова у дигиталном окружењу						
Почетници или средње	500.000	5	2.500.000,00	2.500.000,00	0	0

искусни у различитим областима пословања (10 година рада) који желе да пређу на послове високе потражње удигиталној економији						
УКУПНО:		35	6.100.000,00	6.100.000,00	0	0
2026. год.						
Категоријалица	**Износпо лицу**	**Процењен број лица**	**роцењенасредства**	**ланирани извори финансирања уРСД**		
				ЈЛС	**РС**	**Остали**
Запослени укомпанијама којима су потребна додатназнања и вештине заобављање послова у дигиталномокружењу	120.000,00	30	3.600.000,00	3.600.000,00	0	0
Почетници или средњеискусни у различитимобластима пословања (10 година рада) који желе да	500.000	5	2.500.000,00	2.500.000,00	0	0
пређу на послове високе потражње удигиталној економији						
УКУПНО:		35	6.100.000,00	6.100.000,00	0	0

VII Јавни радови – Техничка подршка

У 2024. години, уз техничку подршку Националне службе за запошљавање, организоваће се јавни радови у области уређења и одржавања околине и заштите животне средине и природе.
У програм јавних радова могу се укључити незапослена лица из свих категорија теже запошљивих, у складу са стањем и потребама локалног тржишта рада.
Право учествовања у поступку организовања јавних радова имају јавно комунална предузећа. Циљна група су незапослена лица са евиденције Националне службе за запошљавање из једне или више категорија теже запошљивих и то:

- Млади до 30 година, вишкови запослених, старији од 50 година, лица без квалификације и нискоквалификовани, Роми, радно способни корисници новчане социјалне помоћи, дугорочно незапослени (на евиденцији дуже од 12 месеци, а посебно незапослена лица која траже посао дуже од 18 месеци), младиу домском смештају, млади у хранитељским породицама, млади у старатељским породицама, и жртве породичног насиља. Категорија младих у домском сшетају, хранитељским и старатељским породицама подразумева младе до 30 година који су имали или имају статус младих у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама, жене (посебно жртве трговине људима), избегла и расељена лица, повратници према Споразуму у реадмисији,самохрани родитељи, суптужници из породице у којој су оба супружника незапослена, родитељи деце са сметњама у развоју, бивши извршиоци кривичних дела, и сл.на начин којим се омогућава њихова интеграција на тржиште рада.

Програм се у целости финансира средствима из буџета града Ниша, а реализује уз стручну и техничку подршку Националне слуђбе за запошљавање, у складу са Одлуком о расписаним јавним конкурсом по процедури НЗС.

За ову намену из буџета града Ниша издвојено је 5.000.000,00 динара у 2024. години.

ЗАВРШНИ ДЕО

Овај Програм запошљавања града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење објавити на интернет страници Града Ниша,у року од 7 радних дана од дана усвајања.

Одлуку о усвајању Програм запошљавања града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење објавити у „Службеном листуграда Ниша”.